

**Міністерство освіти і науки України
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника**

Економічний факультет

Кафедра обліку і оподаткування

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти

на тему:

«Облік капітальних інвестицій та проектний аналіз на підприємстві»

Виконала: студентка 5 курсу, групи ООз-М2
Спеціальності 071 “Облік і оподаткування”
Данилів Ярина Русланівна

Керівник: к.е.н., доц. **Шкроміда В.В.**
Рецензент: к.е.н., доц. **Стефінін В.В.**

м. Івано-Франківськ – 2023 рік

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ, АУДИТУ ТА АНАЛІЗУ КАПІТАЛЬНИХ ІНВЕСТИЦІЙ	6
1.1. Економічна сутність капітальних інвестицій та їх значення для підприємства	6
1.2. Класифікація інвестицій з метою обліку, аудиту та аналізу	10
1.3. Нормативно–правова база з питань обліку і оподаткування інвестицій	14
Висновок до розділу 1	17
РОЗДІЛ 2. ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ТА АУДИТУ КАПІТАЛЬНИХ ІНВЕСТИЦІЙ У ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «КАРПАТИ ОНЛАЙН»	18
2.1. Організація обліку капітальних інвестицій у діяльності торгового підприємства	18
2.2. Методичні особливості обліку капітальних інвестицій підприємства торгівельної галузі	25
2.3. Порядок аудиту капітальних інвестицій торгового підприємства	29
Висновок до розділу 2	35
РОЗДІЛ 3. АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ КАПІТАЛЬНИХ ІНВЕСТИЦІЙ У ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «КАРПАТИ ОНЛАЙН»	36
3.1. Аналіз динаміки і структури капітальних інвестицій підприємства	36
3.2. Аналіз ефективності використання капітальних інвестицій	43
Висновок до розділу 3	53
ВИСНОВОК	55
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	59

ВСТУП

Фінансовий стан підприємства є ключовим показником, який відображає розташування його коштів та шляхи формування фінансових потоків. Оцінка фінансового стану включає забезпечення аналізу власними обхідними витратами, стану нормованих запасів товарно-матеріальних цінностей, динаміки дебіторської та кредиторської заборгованості, оборотності коштів, платоспроможності та інших аспектів фінансово-господарської діяльності. Ці параметри дозволяють зробити висновки про ступінь фінансово-економічного стану підприємства та ідентифікувати нереалізовані внутрішньогосподарські резерви.

У контексті сучасного розвитку вітчизняної економіки, зумовленого кардинальними змінами в структурах та формах власності, а також у системах організації та управління підприємствами, потрібна необхідність удосконалення системи облікової інформації для прийняття ефективних управлінських рішень.

Перебудова системи бухгалтерського обліку в Україні стає необхідною складовою стратегічного курсу країни, спрямованого на впровадження ринкових відносин. процес відбувається в рамках адаптації законодавства до цих європейських стандартів.

Діяльність ТОВ «Карпати Онлайн» передбачає наявність виробничих ресурсів і матеріальних умов, які починають рівень продуктивних сил. Засоби виробництва, що становлять до 70% активів, починають вид діяльності та виробничу потужність.

Основною передумовою виробничого процесу є деякі засоби праці, які становлять до 70%, а з рахунку землі – близько 90% активів аграрного виробництва. Склад та структура цих засобів використання виду діяльності і виробничої потужності.

Отже, роль та значення засобів праці у виробництві, а також їх частка у вартості активів виконують основний зміст категорії «капітальні інвестиції». Акцент на цих аспектах сприяє більш глибокому розкриттю теми фінансового стану та економічної діяльності підприємства.

Капітальні інвестиції плануються як один із ключових показників фінансово-господарської діяльності підприємства, який взаємодіє з іншими фінансовими показниками для формування комплексного прояву про його стан. Реалізація інвестиційних проектів остаточно має на меті отримання прибутку для підприємства.

У контексті бухгалтерського обліку виділяються три основні функції: інформаційна, контрольна та аналітична, які одночасно взаємодіють. Показники бухгалтерського обліку виступають інструментом для оцінки стану та результатів господарської діяльності підприємства.

Бухгалтерський облік має стратегічне завдання вдосконалити інформаційне забезпечення управління та контроль за збереженням власності, зміцненням фінансового стану та підвищення ефективності діяльності, а також зменшенням ризику фінансових втрат.

У зв'язку зі змінами ринкових умов, за умови використання положення бухгалтерського обліку доходів, актуальною стає методика формування та обробки облікової інформації. Цей процес повинен отримати існуючий господарський механізм і використовувати сучасну обчислювальну техніку.

Введення аудиту, як одного з елементів управління, є етапом вивчення фактичного стану справ у різних підрозділах та на рівнях підприємства загалом. Це дозволяє об'єктивно відтворювати дієвість, перевіряти виконання рішень та забезпечувати відповідність діяльності підприємства інтересам суспільства, держави та законам ринку.

Отже, обрана тема дипломної роботи «Облік і аудит капітальних інвестицій та економічний аналіз ефективності їх використання» є актуальною, оскільки вона охоплює ключові аспекти фінансово-господарської діяльності та враховує вплив ринкових умов на підприємство».

З наданням розширення і повторного вивчення теми дипломної роботи «Облік і аудит капітальних інвестицій та економічний аналіз ефективності їх використання» було обрано виробниче підприємство ТОВ «Карпати Онлайн» як

базовий об'єкт дослідження. У роботі використані дані бухгалтерської та податкової звітності за період 2021-2022 років.

Основною метою дипломної роботи є проведення комплексного аудиту та аудиту капітальних інвестицій підприємства та визначення джерел їх фінансування в сучасних економічних умовах країни. Для досягнення цієї мети сформульовані конкретні завдання:

- розкрити економічну суть капітальних інвестицій та систему показників, що їх характеризують;
- вивчити організацію та методіку фінансового та управлінського обліку капітальних інвестицій на підприємствах з використанням національних стандартів бухгалтерського обліку;
- проаналізувати бухгалтерську та податкову звітність щодо капітальних інвестицій;
- дослідити організацію обліку капітальних інвестицій на ТОВ «Карпати Онлайн»;
- вивчити методологію та методіку обліку джерел фінансування капітальних інвестицій на даному підприємстві;
- переглянути методи обліку капітальних інвестицій;
- ознайомитися з проведенням аудиту капітальних інвестицій та джерел їх фінансування на ТОВ «Карпати Онлайн»;
- описати організацію та методіку автоматизованої системи редагування облікової, аналітичної інформації;
- підсумувати результати роботи та зробити висновки.

Об'єктом дослідження виступають фінансові результати господарської діяльності ТОВ «Карпати Онлайн», а предметом є комплекс теоретичних, методологічних і практичних аспектів бухгалтерського обліку капітальних інвестицій.

Інформаційна база досліджень складається для законодавства, виконуючи нормативно-правові акти, статті та публікації в економічній літературі, що дозволило висловити та проаналізувати обрану тему.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ, АУДИТУ ТА АНАЛІЗУ КАПІТАЛЬНИХ ІНВЕСТИЦІЙ

1.1. Економічна сутність капітальних інвестицій та їх значення для підприємства

Капітальні інвестиції, що змінюють ключову роль у відновленні та збільшенні виробничих ресурсів та у сприянні швидкому економічному зростанню, включають у себе основний матеріальний ресурс для розвитку виробництва. Ці інвестиції мають велике значення як для підприємств, які їх знають, так і для економіки країни в цілому [1].

Дослідження проблем інформаційного зберігання управління витратами та джерелами фінансування капітальних інвестицій показало, що незважаючи на важливий внесок наукових дослідників у вирішенні цієї проблеми, залишається чимало невирішених питань. Існують недостатньо докладні дослідження, які б враховували особливості витрат, пов'язаних з оновленням основних засобів. Крім того, інформація про організацію та використання фінансових ресурсів для капітальних витрат не має деталізованого обліку та звітності.

Інвестиції є необхідною складовою сучасної економіки. При цьому успіху впровадження інвестиційних проектів і можливості ризику появи ставлення інвесторів і кредиторів до суб'єкта підприємництва. Прибутковість інвестицій залежить від доходів, які вони генерують у майбутньому. У випадку збиткового проекту інвестиції можуть бути втрачені. Тому важливо створити систему раціонального управління інвестиціями з мінімальними ризиками та максимальним економічним ефектом. Це вимагає встановлення системи управлінських рішень на основі інформаційної бази, яка охоплює всі аспекти інвестицій - від їх реалізації на підприємствах до їх використання у виробничих або комерційних цілях.

Також вивчено економічну суть інвестицій шляхом виділення різних напрямків інвестиційних теорій, включаючи ранній та пізній меркантилізм,

економічну теорію інвестиційного меркантилізму, становлення економіки капіталізму, школу фізіократів, класичну економічну науку, марксистську економічну теорію та інституціоналізм.

Було досліджено та обґрунтовано, що висловлення «капітальні інвестиції» та «капітальні вкладення» фактично є ідентичними за змістом і мають однаковий сенс. Проте в сучасній термінології рекомендується використовувати термін «капітальні інвестиції» через те, що процес інвестування охоплює не лише оновлення основних засобів. Вживання терміну «капітальні вкладення», ймовірно, може бути обмежене контекстом бухгалтерського обліку, де розглядаються розподіл коштів підприємства в його внутрішній діяльності, тоді як поняття «інвестиції» є зовнішнім для підприємства.

Термін «капітальні інвестиції» в економічному контексті з'явився в українському законодавстві та господарській діяльності приблизно 20 років тому. Це було пов'язано із зміною вектору розвитку та переходом до ринкових умов господарювання. Для точного визначення терміну «капітальні інвестиції» в бухгалтерському обліку необхідно ретельно дослідити їхню економічну значущість.

На макрорівні, інвестиції досліджувалися іноземними вченими, такими як С.Л. Брю, Дж. М. Кейнс, К.Л. Макконелл, Н.Г. Менкью. Вони трактували інвестиції як «збільшення будь-яких матеріальних цінностей - всі витрати, які сприяють зростанню загального капіталу в економічній системі». З точки зору мікроекономіки, інвестиції означають «вкладання капіталу (грошових коштів) у капітальні та оборотні активи». Таку точку зору підтримують Л.Дж. Гітман та М.Д. Джонк.

У сфері бухгалтерського обліку капітальних інвестицій проведено дослідження в роботах І.А. Бланка, М.І. Бондаря, Т.Г. Камінської, С.М. Кір'ян, Я.Д. Крупка, М.В. Кужельного, Т.П. Остапчука. Проте, досі існують розбіжності в підходах до обліку капітальних інвестицій, що виникають внаслідок розуміння їхньої сутності. В економічній теорії, як на макро-, так і на мікрорівні, інвестиції тісно пов'язані з капіталом. Капітал (від латинського «capitalis» - головний) в

іншому контексті означає все, що призначене для генерації прибутку або ресурсів, створених людьми для виробництва товарів і послуг. Іншими словами, капітал - це джерело доходу, яке інвестується у виробництво.

Під терміном «інвестиція» в широкому розумінні розуміються різні види вкладень в активи з метою отримання максимального прибутку. Наприклад, якщо фізична особа вкладає свої особисті заощадження або майно у статутний капітал підприємства, це можна вважати зовнішнім інвестуванням. Також, юридичні особи можуть інвестувати свій прибуток у статутний капітал інших підприємств, що є зовнішніми інвестиціями. Громадяни-акціонери також можуть бути представлені як зовнішні інвестори. Усі ці види інвестування повідомляються за межами підприємства.

З іншого боку, внутрішні інвестиції включають у себе купівлю (створення або будівництво) основних засобів та інших необоротних активів для розширення виробничих і невиробничих можливостей підприємства. Внутрішні інвестиції також включають необхідні та безперервні вкладення коштів підприємства в господарську діяльність, такі як звичайні операційні витрати, що забезпечуються в його процесі звичайної діяльності.

Економічна діяльність окремих суб'єктів господарювання і країни загалом у значній мірі характеризується обсягом витрат інвестицій. Ефективний ріст інвестиційної діяльності є запорукою успішного розвитку та стабільного функціонування економіки. У сучасному складному світі зі складними економічними зв'язками все більш актуальним стає прийняття зважених рішень щодо нагромадження та інвестування.

Відповідно до Податкового кодексу України (стаття 14), «капітальні інвестиції» – це господарські операції, які передають купівлю споруд, будинків, об'єктів нерухомого майна, інших основних засобів і нематеріальних активів, які підлягають амортизації згідно з нормами податкового кодексу.

Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Національного стандарту № 3 «Оцінка цілеспрямованих майнових комплексів» дає таке визначення «капітальні інвестиції» - це інвестиції, спрямовані на будівництво,

реконструкцію, модернізацію, придбання, виготовлення, створення необоротних активів, у тому числі необоротних матеріальних активів, створених для заміни діючих, а також встановлення для монтажу.

Відповідно до наказу № 494 Державного комітету статистики України, «капітальні інвестиції» включають в себе витрати на формування основного стаду, витрати на поліпшення об'єкта (капітальний ремонт), інвестиції в нематеріальні види діяльності, витрати на інші необоротні матеріальні активи, інвестиції в основний капітал (капітальні вкладення), витрати, пов'язані з поліпшенням об'єкта (капітальний ремонт).

Капітальні інвестиції включають в себе інвестиції у виробничі активи, які дозволяють підприємству розширювати та підвищувати ефективність його діяльності, а також інші види інвестицій, таких як авансові платежі для оплати капітального будівництва та інше. Усі ці інвестиції важливі для розвитку економіки та зміцнення підприємств.

Ваша розширена інформація щодо капітальних інвестицій і капітальних вкладень виразно уточнює різницю між цими термінами та їхнім використанням. Дійсно, у певних контекстах ці терміни можуть використовуватися як синоніми, але їхнє правильне визначення може мати значення, особливо у фінансовій, економічній та бухгалтерській сферах. Ця уточнення може допомогти уникнути непорозумінь і точніше виразити сутність різних видів інвестицій і їх ролі в розвитку підприємств та економіки загалом.

Дійсно, «капітальні інвестиції» можна вважати більш широким терміном, який охоплює різні види інвестицій у необоротні активи, включаючи витрати на створення нових об'єктів, модернізацію, реконструкцію, капітальний ремонт та інші види інвестицій, спрямованих на поліпшення фізичних активів підприємства.

Капітальні вкладення, у вашому розумінні, можна було б вважати підмножиною «капітальних інвестицій», яка концентрується на вкладеннях в основний капітал підприємства. Така уточнена термінологія може бути корисною, оскільки точно визначає специфічний вид інвестиційної діяльності,

пов'язаної з фінансуванням покупки та покращення обладнання, машин, будівель та інших основних засобів.

Ваш висновок правильно підкреслює різницю між інвестиціями і капітальними вкладеннями, а також важливість останніх для відновлення та розвитку виробничих ресурсів і підтримки економічного зростання. Капітальні вкладення є необхідними для модернізації та розширення виробничих потужностей підприємства, а отже, вони впливають на ефективність та конкурентоспроможність підприємства в цілому.

При цьому, правильне використання інвестицій, включаючи капітальні вкладення, може сприяти збільшенню виробництва, покращенню якості продукції та розвитку економіки країни. Ефективні капітальні інвестиції можуть стати важливим джерелом для стимулювання росту і сталого розвитку національної економіки.

Таким чином, розуміння різниці між цими поняттями та їх впливом на діяльність підприємства і загальну економіку допомагає приймати кращі управлінські та інвестиційні рішення.

1.2. Класифікація інвестицій з метою обліку, аудиту та аналізу

Забезпечення ефективного функціонування підприємства вимагає необхідного вкладу в інвестиції. Реалізація інвестицій є ключовою умовою для вирішення багатьох стратегічних та поточних завдань розвитку та забезпечення ефективності підприємства.

Роблячи узагальнення результатів досліджень вітчизняних та закордонних вчених у галузі соціальних інвестицій, ми можемо розглянути соціальні інвестиції як вкладання ресурсів (нематеріальних, матеріальних і фінансових) в об'єкти соціальної сфери з метою забезпечення збільшення потоку доходів у майбутньому та отримання позитивного соціального ефекту. Ці інвестиції спрямовані на поліпшення якості життя населення [17].

Для кращого розуміння характеристик соціальних інвестицій була створена спеціальна класифікація, яка може бути застосована до фізичного

капіталу. З метою планування, аналізу та обліку класифікувати соціальні інвестиції за критеріями, представленими в таблиці 1.1.

За цільовими ознаками соціальні інвестиції виділяються на наступні види:

Вимушені інвестиції, що забезпечуються відповідно до законодавства та інших обов'язкових особливостей, таких як інвестиції в охорону здоров'я, охорону навколишнього середовища, зовнішнього соціального забезпечення тощо.

Інвестиції для підвищення ефективності праці також, включаючи будівництво службового житла, навчання та перекваліфікацію працівників, а також створення дитячих дошкільних закладів.

Ринкові інвестиції, спрямовані на збереження позицій на ринку та підтримку іміджу компаній, включаючи можливість здійснення благодійної діяльності.

Антизатратні інвестиції, спрямовані на зменшення витрат, зокрема на отримання податкових пільг для підприємств, які користуються благодійною діяльністю.

Дохідні інвестиції, спрямовані на підвищення майбутніх надходжень, включаючи особисте інвестування в освіту та недержавне пенсійне забезпечення.

Таблиця 1.1

Класифікація соціальних інвестицій

Класифікаційна ознака	Види інвестицій
1. За суб'єктами інвестиційної діяльності	<ul style="list-style-type: none"> – особисті; – інвестиції домашніх господарств; – інвестиції суб'єкта підприємницької діяльності; – внески неприбуткових організацій; – асигнування з місцевого бюджету; – асигнування з державного бюджету.
2. За метою	<ul style="list-style-type: none"> – вимушені; – інвестиції для підвищення ефективності праці; – ринкові; – антизатратні; – дохідні.

3. За об'єктами вкладень	– фінансові; – нематеріальні
4. За характером участі в інвестуванні	– прямі; – непрямі.
5. За регіональною ознакою	– внутрішні; – зовнішні.
6. За державною приналежністю суб'єкта інвестування	– державні; – іноземні.
7. За періодом інвестування	– короткострокові; – середньострокові; – довгострокові.
8. За взаємозв'язком між вкладенням ресурсів та отриманням соціально економічного ефекту	– послідовні; – паралельні; – інтервальні
9. За сумісністю здійснення	– незалежні; – взаємозалежні; – взаємовиключні.
10. За очікуваним результатом	– інвестиції з прямим соціальним ефектом; – інвестиції з розсіяним соціальним ефектом; – інвестиції з непрямим соціальним ефектом; – інвестиції з опосередкованим соціальним ефектом.

Розрізнення інвестицій можна провести за декількома ключовими параметрами:

За об'єктом вкладення виділено два основних види інвестицій: фінансові та нематеріальні. Фінансові інвестиції включають вкладення у фінансові активи, тоді як нематеріальні інвестиції охоплюють інвестиції в нематеріальні активи.

За характером участі в інвестуванні розрізняють прямі та непрямі інвестиції. Прямі інвестиції передбачають безпосередню участь інвестора у виборі об'єкта вкладення засобів. Непрямі інвестиції, натомість, вивчаються через посередників. У соціальному інвестуванні часто непрямі інвестиції розглядаються через неприбуткові організації та фонди соціальних інвестицій.

Відповідно до класичної теорії інвестування та інвестознавства інші підходи до визначення внутрішніх та зовнішніх інвестицій. Наприклад, А.В.

Череп шукає внутрішні інвестиції як вкладення капіталу в розвиток операційних активів даного підприємства-інвестора, тоді як зовнішні інвестиції відносяться до вкладення капіталу в реальну діяльність інших підприємств або фінансових інструментів, які належать іншим суб'єктам господарювання.

В.Г. Федоренко відділяє інвестиції за регіональною ознакою на внутрішні та іноземні. Внутрішні інвестиції розглядаються в межах однієї держави, тоді як іноземні інвестиції охоплюють вкладення поза її межами. Щодо іноземних інвестицій, вони можуть включати отримання різних фінансових інструментів інших держав, таких як зобов'язання, дії і т. д.

Для включення розбіжностей до класифікації соціальних інвестицій можна використати кілька ознак:

За регіональною та ознакою національної власності інвестора. Соціальні інвестиції можуть бути внутрішніми (дійсними в межах держави) та зовнішніми (інвестування за межами держави). До державних інвестицій відносяться ті, які реалізуються суб'єктами інвестиційної діяльності даної країни, а іноземні - інвестиції, які розміщені суб'єктами іншої держави.

За періодом інвестування. Соціальні інвестиції можуть бути короткостроковими (до 1 року), середньостроковими (від 1 до 3 років) та довгостроковими (понад 3 роки).

За способом інвестування. Соціальні інвестиції можуть бути розрізнені за способом інвестування, таким як наступне інвестування, паралельне інвестування та інтервальне інвестування.

За сумісністю здійснення. Соціальні інвестиції можуть бути незалежними (вкладення в об'єкти інвестування не залежать від інших об'єктів), взаємозалежними (вкладення в об'єкти містяться в комплексі з іншими) і взаємовиключними (мають аналогічну мету інвестування).

За очікуваним результатом. Соціальні інвестиції можуть бути розділені на інвестиції з прямим соціальним ефектом (результат очікується за певним проміжком часу), інвестиції з розсіяним соціальним ефектом (результат протікання тривалого зовнішнього впливу), інвестиції з непрямим соціальним

ефектом (призводять до мультиплікативних змін у соціальній системі), інвестиції з опосередкованим соціальним ефектом (вкладення в одну сферу впливають на інші сфери з подальшими позитивними зовнішніми ефектами).

Ці класифікаційні ознаки допомагають структурувати соціальні інвестиції та розуміти їх різноманітність і специфіку.

1.3. Нормативно-правова база з питань обліку і оподаткування інвестицій

Нормативно-правова база являє собою систему правових актів, інструкцій, законів та інших нормативних документів, які регулюють діяльність підприємств на державному рівні. Ця база сфери використання правил та обов'язкових умов, які обов'язково повинні використовуватися будь-яким підприємством, незалежним від його діяльності, масштабу та форми власності.

Нормативно-правова база включає в себе різноманітні нормативні акти та законодавство, які представлені такими аспектами діяльності організації:

- Реєстрація підприємства.
- Система оподаткування та оподаткування підприємств.
- Правові та організаційні норми.
- Порядок організації виробництва та взаємодії з іншими суб'єктами господарювання.

Правове регулювання підприємницької діяльності здійснюється шляхом прийняття і дотримання нормативно-правових актів загального характеру та спеціалізованої спрямованості. Кожен нормативний документ є обов'язковим для виконання.

Нормативно-правова база забезпечує:

- Розподіл функцій між суб'єктами господарської діяльності, визначення їх прав та обов'язків.
- Розподіл функцій збору, обробки та аналізу інформації та напрямків аналізу результатів в управлінських організаціях.

- Раціональна побудова системи з урахуванням оптимальних управлінських рішень.

Нормативна база та її формування є важливою умовою для становлення та розвитку кожного підприємства. Вона стимулює підприємницьку активність та захищеність

Перелік нормативних документів, які ви перерахували, є діючими в Україні і є кількістю при проведенні аудиту обліку та фінансової звітності підприємств. Ці документи прийняти загальні принципи та правила бухгалтерського обліку та фінансової звітності, які підприємство повинно дотримуватися. Основні нормативні документи, які використовуються під час аудиту обліку, включають:

Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність» № 996–XIV від 16.07.99 - визначає загальні принципи бухгалтерського обліку.

План рахунків бухгалтерського обліку підприємств, організацій і закладів, затверджений наказом Міністерства фінансів України № 291 від 30.11.99 - зміна структури бухгалтерських рахунків

Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 2 «Баланс», затверджений наказом Міністерства фінансів України № 87 від 31.03.99 - правила рішення складання балансу.

Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби», затверджений наказом Міністерства фінансів України № 92 від 27.02.2000 - визначення правил бухгалтерського обліку основних засобів.

Інструкція з інвентаризації основних засобів, нематеріальних активів, матеріальних цінностей, грошових коштів і документів, розрахунків, затверджена наказом Міністерства фінансів України № 69 від 11.08.94 - визначення правил проведення інвентаризації.

Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку, затверджене наказом Міністерства фінансів України № 88 від 24.05.95 - визначення правил зберігання та документування бухгалтерських записів.

Наказ Міністерства статистики України «Про затвердження типових форм первинного обліку» № 352 від 29.12.95 - визначення форми первинного обліку, яка використовується для статистичної звітності.

Ці документи встановлюють стандарти та правила, які допомагають забезпечити правильний бухгалтерський облік та підготовку фінансової звітності на підприємствах в Україні. При проведенні аудиту слід враховувати ці нормативні документи для забезпечення відповідності фінансової звітності

Таблиця 1.2

Нормативно-правова база регулювання обліку, аудиту та аналізу
капітальних інвестицій

Рівні регламентації	Складові регламентації
Міжнародний рівень	МСБО (МСФЗ) Директиви ЄС Інші документи міжнародних бухгалтерських організацій
Національний рівень	ПКУ ЗУ про БО ПСБО План рахунків
Галузеві рівень	Положення Інструкції Розпорядження міністерств та відомств
Корпоративні рівень	Положення (наказ) про облікову політику

Ви правильно визначили роль та значення нормативно-правової бази в діяльності підприємств. Нормативно-правова база включає закони, постанови, директиви, правила та інші нормативні документи, які регулюють діяльність підприємств і забезпечують впорядкування бухгалтерського обліку, фінансової звітності, оподаткування та інших аспектів фінансово-економічної діяльності.

Серед цих нормативних документів ви правильно виокремили Податковий кодекс України, який регулює відносини у сфері податків та зборів, та Закон України «Про кодекс бухгалтерського обліку», який визначає правові засади бухгалтерського обліку. План рахунків бухгалтерського обліку також є кількома документом, який стандартизує рахунки для ведення обліку.

Крім цього, є інструкція про інвентаризацію, яка встановлює правила проведення інвентаризації основних засобів та інших активів. Наказ про облікову політику також має значення ролі у визначених конкретних правилах бухгалтерського обліку на підприємстві.

З використанням цих нормативних документів підприємствам відповідно до вимог законодавства, вести бухгалтерський облік та складати фінансову звітність відповідно до стандартів і правил. Така система регулювання впорядкування фінансово-економічної діяльності та забезпечує дотримання норм і стандартів як на національному, так і на міжнародному рівнях.

Висновок до розділу 1

Теоретичні аспекти обліку, аудиту та аналізу капітальних інвестицій є важливими для розуміння економічної сутності капітальних інвестицій та їх значення для підприємства. Капітальні інвестиції відіграють ключову роль у розвитку підприємства, забезпечуючи його зростання та конкурентоспроможність.

Класифікація інвестицій є важливим інструментом для ефективного обліку, аудиту та аналізу. Вона допомагає підприємству краще розуміти, як і де воно вкладає свої ресурси, та визначати, які інвестиції приносять найбільшу вигоду.

Нормативно-правова база з питань обліку і оподаткування інвестицій також є важливою. Вона встановлює правила та процедури, які підприємства повинні дотримуватися при веденні обліку своїх інвестицій та платежу податків.

Загалом, теоретичні аспекти обліку, аудиту та аналізу капітальних інвестицій є важливими для ефективного управління капітальними інвестиціями підприємства. Для подальшого підвищення ефективності використання капітальних інвестицій, підприємствам слід продовжувати вивчати та вдосконалювати свої практики обліку, аудиту та аналізу.

РОЗДІЛ 2

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ТА АУДИТУ КАПІТАЛЬНИХ ІНВЕСТИЦІЙ У ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «КАРПАТИ ОНЛАЙН»

2.1. Організація обліку капітальних інвестицій у діяльності торгового підприємства

Облік капітальних інвестицій пройшов значний етап розвитку, маючи свою власну історію. Таким чином, сучасні тенденції включають у себе прийняття нових законів, уточнення стандартів бухгалтерського обліку та адаптацію до міжнародних стандартів.

Дослідження особливостей обліку та аудиту капітальних інвестицій, проведених на прикладі фінансово-господарської діяльності ТОВ «Карпати Онлайн». Методом цього товариства є реалізація діяльності на ринку товарів і послуг для задоволення громадських і приватних потреб.

Предметом діяльності ТОВ «Карпати Онлайн» є господарська діяльність, дозволена законодавством України, включаючи консультаційну, інвестиційну, транспортну, рекламну діяльність та інші послуги, які не порушують чинне законодавство.

Також, серед видів діяльності Товариства є роздрібна торгівля через фірми поштового замовлення або через Інтернет, неспеціалізована оптова торгівля, посередницька діяльність у торгівлі, рекламні агентства, інші види роздрібною торгівлі та будівництво об'єктів різного призначення, включаючи спортивні споруди, а також туристична діяльність.

Крім того, ключовими завданнями системи бухгалтерського обліку, яку використовує підприємство «Карпати Онлайн», є:

- Дотримання вимог Положення про організацію бухгалтерського обліку і звітності в Україні.
- Облік, аналіз і перевірка інформації, що стосується господарської діяльності.

- Контроль за виконанням завдань виробництва щодо мінімуму, якості й асортименту.

- Контроль за зберіганням майна підприємства.
- Виявлення невикористаних резервів.
- Контроль за оплатою праці.
- Облік, аналіз і контроль за збереженням і використанням коштів.
- Контроль за рівнем рентабельності виробництва продукції.
- Виявлення резервів подальшого підвищення виробництва.
- Забезпечення наявності первинної документації.
- Побудова системи обліку на підприємствах.
- Для успішного виконання цих завдань бухгалтерія ТОВ «Карпати

Онлайн» відповідає таким вимогам:

- Порівняння показників обліку з плановими показниками.
- Своєчасне виконання облікових операцій.
- Точність і об'єктивність облікових показників.
- Повнота, чіткість, точність і достовірність інформації.
- Економічність використання ресурсів.

Інформація щодо капітальних інвестицій на підприємстві відображається в обліковій системі через ретельне виконання облікових операцій. Працівники бухгалтерії взаємодіють з більшими видами діяльності, пов'язаними з капітальним інвестуванням, та забезпечують контроль за цільовим використанням коштів і ресурсів. Також вони активно беруть участь у проведенні інвентаризації, оформленні результатів, заповідях статистичної та бухгалтерської звітності тощо [73].

З одного боку, значна кількість документів та іншої облікової інформації, що використовує капітальні інвестиції, формується в рамках підприємства «Карпати Онлайн». Якість цієї інформації додатково дисципліною укладення договорів з постачальниками та підрядниками, створення актів виконаних будівельно-монтажних та інших робіт, кваліфікацією персоналу тощо. Загалом,

на підприємстві діє система управління обліковою діяльністю з капітального інвестування.

Підсумовуючи, можна зробити висновок, що капітальні інвестиції являють собою сукупність витрат, спрямованих на придбання, виробництво, розширення, модернізацію чи реконструкцію основних засобів, інших необоротних матеріальних активів та нематеріальних необоротних активів з метою отримання доходу чи економічної вигоди в майбутньому. Хочу послатись на свого наукового керівника, який зазначав у своїй науково-дослідницькій роботі, що: модифікація елементів методу бухгалтерського обліку значною мірою стосується облікових документів, які з паперового переходять в електронних формат та, відповідно, процесу документообігу, який переміщується у віртуальний простір [106].

Під час досліджень на ТОВ «Карпати Онлайн» виявлено, що облік на підприємстві неперервно від дня його створення до ліквідації в установленому порядку. Питання щодо організації бухгалтерського обліку належать до компетенції власника відповідно до законодавства та установчих документів.

Підприємство ТОВ «Карпати Онлайн» самостійно визначає облікову політику, форму бухгалтерського обліку та розробляє систему управлінського обліку. Відповідно до законодавства, підприємство самостійно визначає правила документообігу, технологію опрацювання облікової інформації та інші аспекти.

Організація обліку на підприємствах вивчення структури та технології виробництва, взаємодію з усіма підрозділами та документацією господарських операцій. Важливою є технічна складова, яка забезпечує надійне формування якісної облікової інформації.

Таким чином, облікова політика підприємства розуміє сукупність принципів, методів та процедур для складання та подання фінансової звітності. Головний бухгалтер в умовах ринкової економіки повинен мати економічну та юридичну освіту, знати різні методи формування показників та вміння вибирати облікову політику, що найбільше відповідає фінансовій стратегії підприємства.

Дане підприємство, ТОВ «Карпати Онлайн», обравши спрощену систему оподаткування, виявляється в переважно полегшеному процесі ведення бухгалтерського обліку, не дивлячись на існуючі обмеження. Спрощена система оподаткування передбачає наявність списку дозволених видів діяльності, а також обмеження щодо доходу та кількості працівників. Вона особливо підходить для малих бізнесів, що призводить до її популярності. У цій системі оподаткування встановлений тільки один вид податку - єдиний податок, який зараховується до місцевого бюджету, а підприємці сплачують єдиний соціальний внесок, який зараховується на рахунки органів Міндоходів.

Під час дослідження ТОВ «Карпати Онлайн» було встановлено, що підприємство є молодим і веде агресивну політику. Для цього воно збільшує витрати на капітальні інвестиції, такі як придбання складських приміщень, транспортних засобів, розважальної техніки, розробка та придбання сайтів, онлайн-майданчиків, рекламні закупівлі тощо.

Усі інвестиції на цьому підприємстві класифікуються за безперервними ознаками для їхнього обліку, такими як суб'єкти інвестиційної діяльності, мета, об'єкти вкладення, характер участі, очікуваний результат, сумісність здійснення, період інвестування та державна належність суб'єкта інвестування.

Для відображення капітальних інвестицій у ТОВ «Карпати Онлайн» використовуються різноманітні документи, зокрема акт приймання-передачі основних засобів, які використовуються для зарахування на склад основних засобів окремих об'єктів, введення їх в експлуатацію, внутрішнього переміщення, передачі та виключення основних засобів.

Акт прийому–здачі відремонтованих, реконструйованих та модернізованих об'єктів – застосування для документування приймання–здачі основних засобів після ремонту, реконструкції та модернізації.

Інвентарна карта обліку основних засобів – застосування для індивідуального обліку кожного суб'єкта основних засобів та групового обліку одно типових суб'єктів основних засобів, які надійшли на підприємство в одному звітному періоді.

До опису інвентарних карток обліку основних засобів – використання для реєстрації всіх інвентарних карток та відкритих для ведення аналітичного обліку основних засобів.

Карта обліку руху основних засобів – застосування для обліку руху основних засобів класифікаційними групами під час ручної обробки інформації.

Інвентарний перелік основних засобів – застосування для обліку об'єкта за своїм місцем експлуатації та за шкірною матеріально відповідальною особою.

Акт прийняття виконання підрядних робіт (КБ–2в) – ведеться для визначення вартості готових об'ємів робіт та проведення розрахунків для виконання підрядних робіт на будівництво.

Довідка про вартість виконаних підрядних робіт (КБ–3) – ведеться для визначення вартості готових об'ємів підрядних робіт та проведення розрахунків для реалізації підрядних робіт у будівництві.

Лімітно–забірна карта – використання для оформлення відпуску матеріалів, які систематично використовуються під час виготовлення продукції.

Коли отримання чи будівництво об'єкта основних засобів здійснюється підрядним способом, підприємство укладає договір підряду з фірмою–підрядником. У такому випадку на підприємство надходять Акт виконаних робіт і рахунки–фактури, які приймаються в бухгалтерії і залишаються підставою для оплати ціни виконаних робіт. Після цього заповнюється форма ОЗ–1, і об'єкт зараховується на баланс підприємства.

Ваше описання концепції обліку капітальних інвестицій у ТОВ «Карпати Онлайн» є досить структурованим і детальним. Ви виділили три основні капітальні інвестиції в залежності від групування об'єктів, що дозволяє вам ефективно класифікувати різні види інвестиційних активів. Також, ви визначили основні завдання бухгалтерського обліку, серед яких важливо відзначити контроль за дотриманням фінансової дисципліни та економічним використанням ресурсів.

Розглядаючи ваше викладення, можна побачити, що в ТОВ «Карпати Онлайн» підтримується система обліку, яка враховує різноманітні аспекти

капітальних інвестицій. Важливо, що підкреслили контроль за дотриманням фінансової дисципліни, щоб це урядовим структурам забезпечити ефективне використання ресурсів.

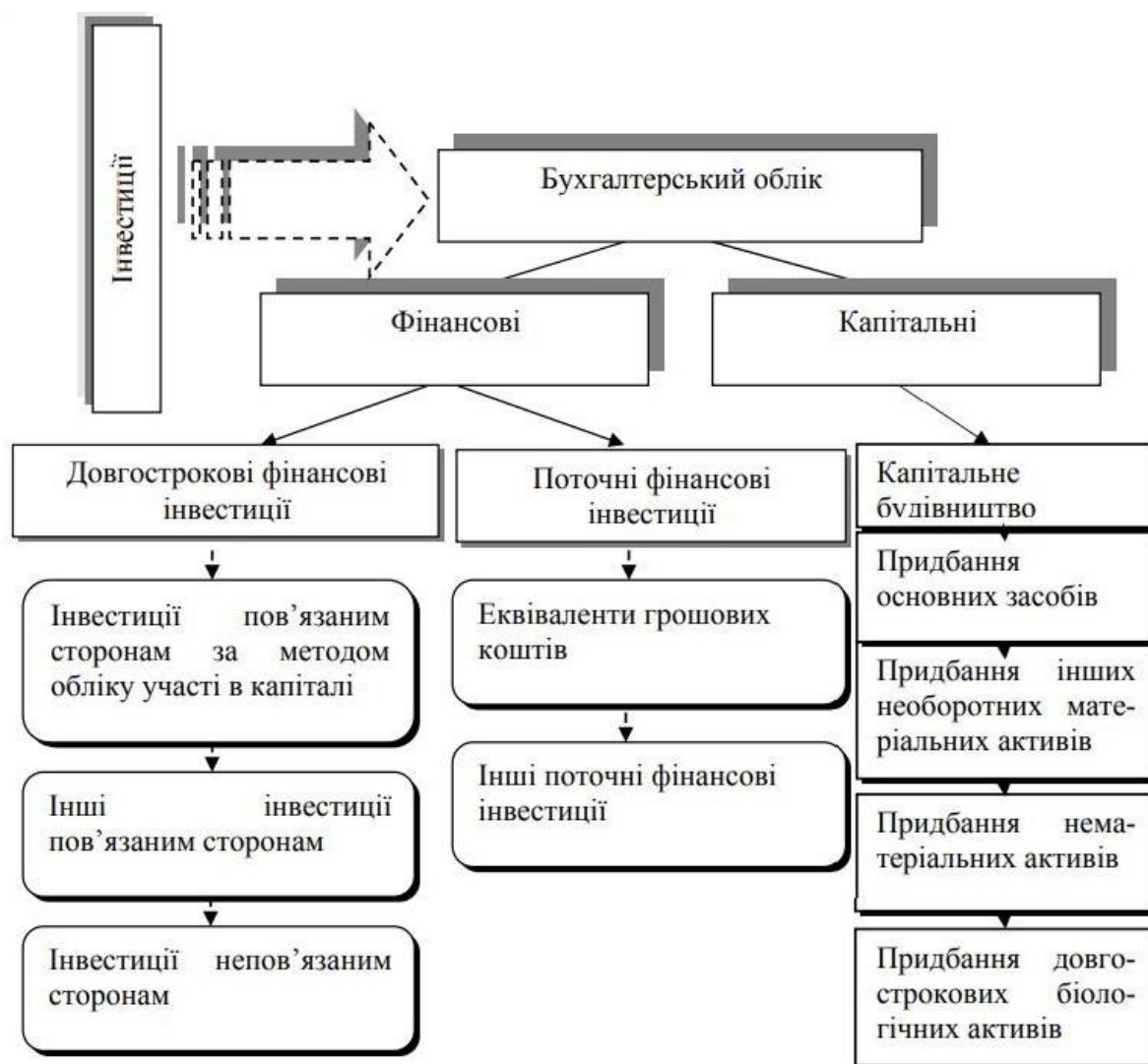

Рис. 2.1. Наочне відображення порядку організації обліку здійснених інвестицій у ТОВ «Карпати Онлайн»

Ваш опис ролі фінансової звітності та її значення для управління підприємством досить вичерпний. Ви правильно сказали на те, що фінансова звітність виступає як ключовий інформаційний ресурс, який надає користувачам (стейкхолдерам) повну та достовірну інформацію про фінансовий стан, результати діяльності та рух грошових коштів підприємства. Звітність служити

основним інструментом для прийняття рішень і може впливати на інвесторів, кредиторів, управлінські рішення, а також регулювання діяльності підприємства.

Щодо балансу, ви вказали на важливість розділу «Необоротні активи», зокрема на статтю «Незавершені капітальні інвестиції». Ця стаття вказує на вартість проектів чи інвестицій, які на дату складання балансу ще не завершені. Це може бути пов'язано, наприклад, з реконструкцією, модернізацією чи будівництвом, і вказує на те, що певні активи підприємства ще не призведено до використання.

Ваша розширена інформація щодо фінансової звітності та балансу корисна для розуміння важливості цих аспектів у функціонуванні підприємства. Якщо у вас є конкретні питання або якщо є щось ще, що ви хочете обговорити, будь ласка, дайте мені знати.

З вашого опису виходить, що ТОВ «Карпати Онлайн» веде систематичний та деталізований облік капітальних інвестицій. Засвідченням цього є відображення збільшення витрат за рахунком 15 «Капітальні інвестиції», конкретно розглядаються інші елементи витрат, пов'язаних із придбанням, будівництвом та утриманням необоротних активів.

Також важливо відзначити, що цільове фінансування капітальних інвестицій визнається доходом протягом періоду використання об'єктів інвестування, пропорційно сумі нарахованої амортизації цих об'єктів. Це показує прозорий підхід до визначення доходів та їх ознаки з ефективністю використання активів.

Ваш опис цільового фінансування капітальних інвестицій на ТОВ «Карпати Онлайн» надає чітку картину про те, як відбувається облік інвестиційних витрат. Відзначення рахунків, на які відображаються збільшення витрат, таких як рахунок 15 «Капітальні інвестиції», і подробиці щодо витрат, таких як придбання, будівельно-монтажні роботи, реєстраційні збори, міто, податки та страхування, що допомагають розібратися у фінансових аспектах інвестицій.

Також вказівка на те, що цільове фінансування капітальних інвестицій визнається доходом протягом періоду використання об'єктів інвестування пропорційно амортизації, є одним з аспектів. Це вказує на те, що дохід враховується не тільки в момент отримання фінансування, але і протягом періоду використання інвестиційних об'єктів

Загальний висновок про те, що організація обліку капітальних інвестицій відповідає вимогам законодавства та забезпечує інформаційні потреби керівництва, підкреслює ефективність системи обліку на підприємствах.\

Якщо у вас є ще які-небудь питання або деталі, які ви хочете обговорити, будь ласка, дайте мені знати.

2.2. Методичні особливості обліку капітальних інвестицій підприємства торгівельної галузі

Методична складова представляє собою важливий етап в організації системи довгострокових інвестицій. Її основна мета - порядок встановлення чіткого отримання, реєстрації, накопичення та узагальнення інформації про довгострокові інвестиції. Це включає визначення первісної, методів вартості наступної оцінки обліку об'єкта у відношенні від виду та способу надходження, амортизованої собівартості, а також побачення знецінення та списання довгострокових інвестицій.

Варто зазначити, що в українській методиці обліку капітальних інвестицій виявляється особливість відповідно до міжнародних стандартів бухгалтерського обліку (МСБО). Згідно з українською методологією, усі капітальні витрати, пов'язані з придбанням, спорудженням або модернізацією основних засобів, повинні проходити через рахунок «Капітальні інвестиції».

Підхід може бути використаний як основа для розробки методики цього обліку залучених фінансових ресурсів для капітальних інвестицій. У внутрішньому бухгалтерському обліку ТОВ «Карпати Онлайн» використовує рахунок 15 «Капітальні інвестиції». Інвестиційна діяльність підприємства, пов'язана з витратами, на рахунку 15 відображається як збільшення витрат на

придбання або створення матеріальних і нематеріальних необоротних активів (дебет), та їх зменшення (кредит).

Для більш наочного розуміння характеристики рахунку 15 «Капітальні інвестиції» можна використати ілюстративний рисунок (див. Рисунок 2.2).

Для здійснення аналітичного обліку витрат, пов'язаних із придбанням і самостійним виготовленням об'єктів необоротних активів, використовувалися визначені субрахунки, які могли більш детально структурувати витрати. Нижче наведено опис двох зазначених субрахунків:

Субрахунок 152 «Приготування (виготовлення) основних засобів»:

Призначення: Цей субрахунок використовується для обліку витрат, пов'язаних з придбанням чи виготовленням власних сил основних засобів.

Облік: Витрати за придбання чи виготовлення об'єктів фіксуються на цьому субрахунку, а облік самих активів ведеться на рахунок 10 «Основні засоби». Це дозволяє відслідковувати всі витрати, пов'язані з цією категорією активів.

Субрахунок 153 «Придбання (виготовлення) інших необоротних матеріальних активів»:

Призначення: Цей субрахунок призначений для обліку витрат, пов'язаних із придбанням чи виготовленням інших необоротних матеріальних активів.

Облік: Витрати за цим субрахунком відображають інвестиції підприємства у придбання чи виробництво власноруч інших необоротних матеріальних активів. Облік цих активів за рахунок 11 «інші необоротні матеріальні активи». Це дозволяє чітко виділити витрати, пов'язані з цією категорією активів, і забезпечити їх систематичну фіксацію.

Використання таких субрахунків полегшує більш ефективний аналітичний облік, а також дозволяє вести звітну інформацію про витрати на конкретні об'єкти необоротних активів, що у своєму разі полегшує контроль і аналіз фінансових операцій підприємства.

Д–т	15 «Капітальні інвестиції»	К–т
<p>Збільшення визнаних витрат на придбання чи створення матеріальних і нематеріальних необоротних активів</p>		<p>Зменшення визнаних витрат на придбання чи створення матеріальних і нематеріальних необоротних активів</p>

Рис. 2.2. Наочне відображення характеристики рахунку 15 «Капітальні інвестиції», який використовується у ТОВ «Карпати Онлайн»

Субрахунок 154 «Придбання (створення) нематеріальних активів»:

Призначення: Цей субрахунок використовується для обліку витрат, пов'язаних із придбанням чи створенням власних сил нематеріальних активів.

Облік: Витрати, пов'язані зі створенням або придбанням нематеріальних активів, реєструються на цьому субрахунку. Сам облік нематеріальних активів ведеться на рахунок 12 «Нематеріальні активи». Це дозволяє точно використовувати витрати, пов'язані з цією категорією активів, та вести їхню облікову історію.

При вивченні бухгалтерських записів ТОВ «Карпати Онлайн» було встановлено, що для обліку капітальних інвестицій використано типи кореспонденції рахунків бухгалтерського обліку. Дані про кореспонденції рахунків наведені в таблиці 2.1. Це показаний про систематичний і структурований підхід до обліку капітальних інвестицій у підприємство.

Ця структурована кореспонденція рахунків вказує на чітке відображення фінансових операцій, пов'язаних з капітальними інвестиціями, та забезпечує систематизацію та точність в обліку активів підприємства.

Таблиця 2.1

Типова кореспонденція рахунків з обліку капітальних інвестицій
у ТОВ «Карпати Онлайн»

№	Зміст господарської операції	Дебет	Кредит
1	Придбано товар у постачальника	152 «Придбання (виготовлення) основних засобів»	631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками»
2	Відображені податкові зобов'язання з ПДВ	152 «Придбання (виготовлення) основних засобів»	641 «Розрахунки за податками»
3	Понесено витрати на доставку	152 «Придбання (виготовлення) основних засобів»	685 «Розрахунки з іншими кредиторами»
4	Нараховано заробітню плату працівникам	152 «Придбання (виготовлення) основних засобів»	661 «Розрахунки за заробітною платою»
5	Нараховано єдиний соціальний внесок на загальнодержавне соціальне страхування	152 «Придбання (виготовлення) основних засобів»	65 «Розрахунки за страхуванням»
6	Акцептовано рахунок підрядниками, який здійснював виготовлення(будівництво) основних засобів	152 «Придбання (виготовлення) основних засобів»	631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками»
7	Відображені податкові зобов'язання з ПДВ	152 «Придбання (виготовлення) основних засобів»	641 «Розрахунки за податками»
8	Здано в експлуатацію придбаний основний засіб	10 «Основні засоби»	152 «Придбання (виготовлення) основних засобів»

На підставі вивчення бухгалтерських записів та процесів обліку капітальних інвестицій на ТОВ «Карпати Онлайн» можна зробити висновок, що для отримання детальної інформації про витрати, пов'язані з роботами з

капітального інвестування, виконаними господарським способом, необхідно провести додаткові аналізи, вибірки та групування.

Під час практики на ТОВ «Карпати Онлайн» було показано, що облік основних засобів включає в себе різноманітні операції, такі як придбання, власними силами, безоплатне отримання, внесок у статутний капітал підприємства, а також обмін на подібні та неподібні активи. Кожна з цих операцій вимагає окремого обліку та визначення витрат.

З метою забезпечення адекватного контролю та аналізу витрат на капітальні інвестиції підприємство може використовувати додаткові інструменти, такі як вибіркові аналізи витрат за конкретними операціями, групування витрат за категоріями або проектами, а також інстальовані додаткові аналітичні рахунки.

Цей підхід дозволяє забезпечити більш деталізований облік витрат і забезпечити підприємству необхідну інформацію для прийняття обґрунтованих управлінських рішень щодо капітальних інвестицій. Зазначені дослідження та практичний досвід підтверджують важливість деталізованого обліку та аналізу витрат у сфері капітальних інвестицій для ефективного фінансового управління підприємством.

2.3. Порядок аудиту капітальних інвестицій торгового підприємства

Аудит представляє собою систематичний процес, підтвержений незалежним експертом, спрямований на оцінку достовірності, повноти та законності фінансової звітності. Термін «аудит» отримав визначення в ході історичного розвитку, що відображає поступові зміни та удосконалення у сфері аудиторської діяльності [102].

Наслідкуванням внутрішнього аудиту є його важливий внесок у контроль діяльності підрозділів та підприємства в цілому. У сучасних умовах посилення конкуренції керівництво підприємства використовує вагомість високоефективного та конкурентоспроможного функціонування. Внутрішній аудит виступає ключовим інструментом для підвищення ефективності

управління підприємствами, незалежно від їхньої організаційно-правової форми, сприяючи систематизації та дисциплінуванню оцінки та удосконалення результативності управлінських процесів [41].

Основною метою внутрішнього аудиту є надання членам підприємства засобів для ефективного виконання їх функцій. Внутрішній аудит забезпечує керівництво суб'єкта господарювання аналізом та оцінками, рекомендаціями та додатковою інформацією на основі результатів перевірок [59].

З розуміння ролі та значення внутрішнього аудиту проводиться аналіз управлінських потреб підприємства. Це обумовлено потребою вищого керівництва в інформації про результати щоденної діяльності структурних підрозділів для ефективного виконання контрольних функцій.

Сучасні науковці вважають, що функції внутрішнього аудиту повинні включати ряд ключових аспектів:

Оглядові перевірки системи бухгалтерського обліку та внутрішнього контролю:

- Моніторинг операцій цих систем.
- Формулювання рекомендацій для підвищення їх ефективності.
- Оглядові перевірки економічності, ефективності та результативності фінансових та нефінансових операцій:
- Аналіз фінансових індикаторів.
- Оцінка результатів операцій для забезпечення оптимальної ефективності.
- Вивчення фінансової та управлінської інформації:
- Аналіз інформації, необхідної для прийняття управлінських рішень.
- Оглядові перевірки відповідності діяльності суб'єкта законодавчим нормативним актам та вимогам керівництва:
- Перевірка відповідності дій законам та внутрішнім вимогам.
- Етапи внутрішнього аудиту включають:
- Вибір об'єкта для перевірки та впливу:
- Консультації з керівником підрозділу та внутрішньою аудиторією.
- Визначення значущих питань для економіки підприємства.

- Підготовка та затвердження плану проведення внутрішнього аудиту:
- Розробка конкретних об'єктів, рядків та методів впливу.
- Підготовка нормативної бази, програм та документів:
- Затвердження повноважень аудиторів.
- Проведення обстеження об'єкта внутрішнього аудиту:
- Здійснення огляду та збору інформації.
- Спостереження, збір, аналіз, обробка та документування інформації:
- Використання конкретних методів та прийомів аналізу.
- Оцінка стану об'єкта та формулювання висновків:
- Консультування та обговорення матеріалів з керівництвом об'єкта.
- Доповідь особи, що призначила перевірку:
- Розробка заходів та обробка рішень для усунення виявлених пошкоджень.
- Організація чергового контролю за виконанням розроблених заходів та прийнятих рішень.

Результати проведених перевірок формуються у вигляді актів, довідок чи звітів у різних форматах, які мають вигляд контрольної роботи. Завершеною перевіркою можна перевірити кількість порушень усунених, а фінансово-господарська перевірка діяльності підрозділу відповідає вимогам повного господарського обліку та раціонального використання матеріальних, трудових та фінансових ресурсів.

Програма аудиту - це документ, що визначає характер, час проведення та обсяг запланованих аудиторських процедур, обов'язкових для виконання в рамках загального методу аудиту. Вона містить інструкції для асистентів, які беруть участь у проведених аудиторних перевірках, і слугує інструментом контролю за належним виконанням роботи [16].

Оскільки аудиторська діяльність має свою специфіку, необхідно чітко організувати цей процес. Аудиторам чи аудиторським фірмам важливо докладно планувати свою роботу та вести облік виконаних робіт.

Планування в аудиті можна розглядати як:

Планування аудиторської підприємницької діяльності: визначає головну стратегію та конкретні підходи до характеру, періоду та часу проведення аудиту.

Планування конкретної аудиторної перевірки: Зосереджує увагу на окремих напрямках перевірки та проблемах, які потребують більш глибокого вивчення [31].

Планування аудиту спрямоване на ефективне використання ресурсів та забезпечення якісної та компетентної аудиторської діяльності.

Сам процес планування, який є першим етапом проведення аудиту, включає розробку загального плану з визначенням масштабу, графіка та тривалості перевірки. без того, він забезпечує створення більш деталізованої програмної перевірки, яка конкретизує обсяги, бачить та послідовність аудиторських процедур, найбільших для формування об'єктивної та обґрунтованої думки про вивчені факти господарського життя та достовірність показників бухгалтерської звітності (рис. 2.3).

Основні завдання, які розв'язуються під час аналізу та аудиту капітальних інвестицій, включають:

Аналіз ефективності інвестиційних проектів: Оцінка та визначення прийнятності результатів інвестицій.

Моніторинговий контроль критичних співвідношень обсягів виробництва і реалізації за проектом: Слідкування за ключовими виробничими та реалізаційними параметрами проекту.

Оцінка забезпечення проектів капітальних інвестицій джерелами фінансування: Визначення наявності наявних фінансових ресурсів для виконання проекту.

Підтвердження реальності наданих фінансових звітів: Перевірка достовірності та правдивості наданих фінансових звітів у контексті капітальних інвестицій.

Це завдання призначене для забезпечення об'єктивності та достовірності фінансової інформації, а також визначення ефективності та реалізованості капітальних інвестиційних проектів.

Рис. 2.3. Планування аудиторської діяльності

Проведення аудиту капітальних інвестицій є основним для задоволення інтересів інвесторів, інших власників підприємства, здійснюючих вкладень, а також будь-яких інших інтересів осіб у фінансовій звітності та результатів інвесторів. Значущими є як зовнішній, так і внутрішній аудит. Кожен вид аудиту має свої відмітні риси, характерні ознаки та завдання, але зовнішній та внутрішній аудит інвестицій може відбуватися у двох аспектах – перспективному та ретроспективному [34].

Перспективний аудит має на меті провести попередню оцінку доцільності та рентабельності інвестицій, порівняти прогнозні оцінки з фактичними звітами. Спрямований на забезпечення інформації інвесторів для прийняття обґрунтованих рішень.

Ретроспективний аудит поставити за мету підтвердження достовірності фінансової звітності підприємства, яке вже здійснило інвестиції. Спрямований на підтвердження відповідності фінансової звітності чинному законодавству та нормам бухгалтерського обліку

Аудиторський висновок, що є офіційним документом, підписаним та друкованою аудиторією (аудиторської фірми), формується за результатами аудиту та містить висновки щодо повноти та відповідності чинному законодавству та нормам бухгалтерського обліку у фінансово-господарській діяльності.

Структура аудиторського висновку може бути різноманітною, але обов'язковими елементами є:

- заголовок;
- вступ;
- масштаби перевірки;
- висновок аудитора перевіреного питання;
- дані аудиторського висновку;
- адреса аудиторської фірми;
- підпис аудитора під аудиторським висновком [75].

Відповідно до результатів аудиту висновки аудитора можуть мати різні:

Позитивний висновок: Видається, коли аудитор впевнений у тому, що фінансові документи ведуться правильно, відповідають принципам обліку та контролю, відповідають встановленим принципам, вимогам та інструкціям, і не повідомляють повідомленням даним про перевірку одиниці. У цьому випадку розкрийте всі питання щодо фінансових документів.

Умовно-позитивний висновок: Видається, коли аудитор не може надати беззастережний висновок через певні обмеження. Це може бути викликано фундаментальною непевністю чи фундаментальною незгодою.

Негативний висновок: Видається, коли аудитор виявляє порушення, що показують реальний стан справ. При цьому прийнята система обліку не відповідає законодавчим та нормативним вимогам, а дані фінансової звітності не обліковані обліковими даними, надаючи недостовірне виявлення про фінансовий стан.

Відповідь від надання висновку: Видно, якщо аудитор не може видати об'єктивний аудиторський висновок через брак наявних аудиторських свідчень або неможливість перевірки фактів.

Отже, важливо, щоб аудиторські висновки були об'єктивними, добросовісними та відображали реальний стан справ. Український аудит є молодого наукою, яка розвивається в умовах нестабільної економічної та політичної ситуації. Досвід на це, розвиток ефективного аудиту, важливий для правильного управління підприємствами та залучення іноземних інвестицій для стабільного економічного зростання. Внутрішній аудит важлива роль у вирішенні цих завдань, забезпечуючи нагляд із дотриманням законодавства, контроль за ресурсами та управління ризиками.

Висновок до розділу 2

У ході дослідження було встановлено, що ТОВ “Карпати Онлайн” має чітко організований облік капітальних інвестицій, що відповідає специфіці торгового підприємства. Методичні особливості обліку капітальних інвестицій підприємства торгівельної галузі були детально розглянуті, що дозволило виявити ключові аспекти цього процесу.

Порядок аудиту капітальних інвестицій торгового підприємства був також досліджений. Було виявлено, що аудит є важливим інструментом контролю за ефективністю використання капітальних інвестицій.

Загалом, результати дослідження свідчать про те, що ТОВ “Карпати Онлайн” має ефективну систему обліку та аудиту капітальних інвестицій, що сприяє правильному прийняттю управлінських рішень та підвищенню ефективності використання капітальних інвестицій. Однак, для подальшого підвищення ефективності використання капітальних інвестицій, підприємству слід продовжувати вдосконалювати свою систему обліку та аудиту.

РОЗДІЛ 3

АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ КАПІТАЛЬНИХ ІНВЕСТИЦІЙ У ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «КАРПАТИ ОНЛАЙН»

3.1. Аналіз динаміки і структури капітальних інвестицій підприємства

У контексті розвитку ринкових відносин та функціонування підприємств з більшою формою власності важливо шукати нові шляхи для підвищення ефективності соціального виробництва та вдало використовувати економічні методи управління підприємством. З цим планом розглядається роль економічного аналізу, яка виступає функцією керування.

Економічний аналіз дає нові рекомендації та обґрунтовані управлінські рішення, спрямовані на досягнення мети об'єкта дослідження. Він забезпечує не тільки відображення впливу різних чинників на економічні показники, але й надання цифрової оцінки та формалізованого представлення цього впливу через математичні функції та моделі.

Проблема недостатності інвестиційних ресурсів та їх ефективного використання є актуальною у світовій економіці, в тому числі і в економіці України. Розвиток капітальних інвестицій, що охоплюють витрати на придбання чи створення матеріальних та нематеріальних необоротних активів, є ключовим для сталого розвитку країни.

Забезпечення сприятливого інвестиційного клімату є стратегічно важливим завданням, оскільки воно впливає на соціально-економічну динаміку, ефективність участі у світовому поділі праці та можливості модернізації національної економіки. Питання залучення інвестицій, розвиток інвестиційних процесів та їх вплив на економіку вивчаються численними вченими.

Отже, розуміння ефективних методів управління та залучення інвестицій є ключем до стійкого економічного зростання та модернізації економіки країни.

Інвестиційна діяльність промислових підприємств є виробництвом елементом економічної безпеки та розвитку країни. Інвестиційне забезпечення

створення умов для професійної модернізації виробництва, що сприяє зростанню обсягів виробництва. Зазначається, що стан підприємств у країні характеризується складністю, такою як низький попит на продукцію, нестачу фінансування виробництва, обмеженість ринків збуту, неефективність матеріальних та морально застарілих основних фондів та нестачу кваліфікованих трудових ресурсів.

Відзначається актуальність питання переходу вітчизняної промисловості в інноваційно-інвестиційну модель розвитку, що забезпечує формування нових стратегічних орієнтирів в інвестиційній діяльності.

У контексті дослідження підприємства ТОВ «Карпати Онлайн» зазначено, що аналіз господарської діяльності здійснюється головним бухгалтером шляхом виконання додаткових обов'язків. Методом аналізу інвестиційної діяльності є вивчення рівності інвестиційних потоків грошових коштів та витрат на формування об'єктів інвестицій, структури та динаміки інвестиційних ресурсів, об'єктів інвестування та їх характеристики, а також ефективності відшкодування витрат.

Важливо отримати особливості інвестиційної діяльності, такі як концентрація фінансових ресурсів для створення об'єктів, інвестування, ризик, пов'язаний із створенням нових об'єктів, та необхідність урахування фактора часу у розподілі грошових потоків.

Такий аналіз інвестиційної діяльності покращення формування стратегії інвестування та раціонального використання фінансових ресурсів для підтримки розвитку підприємства.

Завдання, що передає аналіз розвитку інвестиційної діяльності ТОВ «Карпати Онлайн», налічують наступні пункти [13]:

Оцінка балансу інвестиційної діяльності підприємства, враховуючи джерела фінансових ресурсів та об'єкти інвестицій.

Контроль за капітальними інвестиціями та впровадженням в дію об'єктів і виробничих потужностей у натуральному й вартісному виразі.

Визначення та аналіз показників обсягу та структури капітальних інвестицій.

Характеристика динаміки капітальних інвестицій.

Дослідження ефективності капітальних інвестицій та аналіз факторів та шляхів їх підвищення.

Отже, статистичне дослідження капітальних інвестицій починається з визначення їх обсягу, характеристик складу та структури.

Крім того, у продажу є визначення величини, структури та динаміки основних джерел інвестиційної діяльності підприємства. До можливих джерел фінансування капітальних інвестицій відшкодовуються [12]:

- Кошти держбюджету.
- Кошти місцевих бюджетів.
- Власні витрати підприємств та організацій.
- Кредитувати банки та позики.
- Кошти іноземних інвесторів.
- Кошти населення та інші джерела фінансування.

Табл. 3.1 показано динаміку капітальних інвестицій у ТОВ «Карпати Онлайн» за 2020-2022 рр.

Таблиця 3.1

Аналіз динаміки капітальних інвестицій у ТОВ «Карпати Онлайн»
за 2020-2022 рр.

Показники	Роки			Відхилення, +/-		%	
	2020	2021	2022	2021/ 2020	2022/ 2021	2021/ 2020	2022/ 2021
Капітальні інвестиції, кількість проектів	5	3	4	1,6	0,7	0,8	0,2
Капітальні інвестиції, тис. грн.	5569,2	3573,8	4737,6	1,5	0,7	83,5	25,01

Розглянемо структуру капітальних інвестицій дослідженого підприємства, проводячи аналіз динаміки його розвитку з початку 2020 року. у цьому періоді спостерігався істотний ріст, що призвів до значного розширення та більшої пізнаваності підприємства. На протязі першого року функціонування ТОВ «Карпати Онлайн» успішно реалізувало низку важливих проектів, що сприяло його активному розвитку. Основним джерелом капітальних інвестицій у період 2020-2022 рр. стали власні кошти підприємств та організацій. На 2022 рік цей ресурс має значний внесок, охоплюючи 0,7% загального обсягу капіталовкладень. Важливо зазначити, що відбулося покращення в цьому напрямку: частка інвестицій, здійснених за рахунок власних коштів, зросла на 1,5% у порівнянні з роком 2021 року.

Динаміка показує сталу тенденцію у ТОВ «Карпати Онлайн» щодо складу та суми основних засобів інвестицій. Проаналізований період 2020-2022 рр. обсяг капітальних інвестицій збільшився майже в 1,2 рази. Вартість одного проекту також демонструє позитивну динаміку: на 2020 рік вона склала 1113,84 тис. грн, на 2021 рік – 1191,26 тис. грн, а на 2022 рік – 1184,4 тис. грн.

Візуальне представлення динаміки капітальних інвестицій у ТОВ «Карпати Онлайн» за 2020-2022 рр. наведено на рис. 3.1.

Рис. 3.1. Динаміка капітальних інвестицій ТОВ «Карпати Онлайн» за 2020-2022 рр.

Однією з ключових труднощів, які допомагають у процесі здійснення капітального інвестування, є наявність ефективних джерел та ресурсів для фінансування інвестицій та тимчасового повернення вкладеного капіталу. Вирішення цієї проблеми у значному мірі залежить від аналізу динаміки, обсягу та структури капітальних інвестицій [24].

Дослідження структури капітальних інвестицій показує на те, що основну частину в структурі реальних інвестицій складають витрати на придбання основних засобів та незавершені капітальні інвестиції [30]. Це вказує на значущий внесок цих складових у загальний обсяг інвестиційної діяльності.

Для проведення об'єктивної оцінки капітальних інвестицій ТОВ «Карпати Онлайн» в умовах господарювання випускається проведення детального аналізу структури капітальних інвестицій. Цей аналіз дозволяє визначити основні тенденції зміни структури інвестицій та програми перспективи їхнього розвитку.

Таблиця 3.2

Капітальні інвестиції у ТОВ «Карпати Онлайн» у розрізі проектів
за 2020-2022 рр.

Показники	Роки			Структура, %			Відхилення, +/-	
	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2021/ 2020	2022/ 2021
Капітальні інвестиції, всього (тис. грн.), в т.ч.:	5569,2	3573,8	4737,6	100	100	100	-	-
- придбання основних засобів адмін. призначення	3094,7	1880,9	1950,8	55,5	52,6	41,1	1,6	0,9
- придбання основних засобів, пов'язаних із збутом	2474,5	1692,9	2786,8	44,5	47,4	58,8	1,4	0,6

Після завершення практики виявлено, що підприємство ТОВ «Карпати Онлайн» є молодим, і його капітальні інвестиції спрямовані в основному на власні потреби фірми. Структура використання фінансових ресурсів на підприємствах забезпечує можливість залучення інвестицій. Однак найбільш проблематичним є отримання державних коштів для фінансування інвестиційних проектів у даній галузі.

Структура капітальних інвестицій у ТОВ «Карпати Онлайн» за фінансовими показниками за 2020-2022 роки відзначається зростання кожного року. У 2020 році серед придбання основних засобів адміністративного призначення склало 55,5%, тоді як придбання основних засобів, пов'язаних із збутом, становило 45,5%. У 2021 році частка придбання основних засобів, пов'язаних із збутом, зменшилася до 52,6%, а основних засобів адміністративного призначення – до 47,4%. Це вказує на зростання частки останніх. У 2022 році відбулося ще більше змін: частка основних засобів, пов'язаних із збутом, зросла до 58,8%, а основних засобів адміністративного призначення зменшилася до 41,1%.

Наочне відображення структури капітальних інвестицій у ТОВ «Карпати Онлайн» за 2020-2022 рр. представлено на рис. 3.2.

Рис. 3.2. Капітальні інвестиції у ТОВ «Карпати Онлайн» у розрізі проектів за 2020-2022 рр.

Джерелами фінансування капітальних інвестицій в основному залишалися власні витрати підприємства та бюджетні ресурси. Інвестиційні кошти спрямовані на різні напрямки, включаючи будівництво, рекламу, створення сайтів, модернізацію обладнання та інвентарю. Порівняно з 2020 роком спостерігалось збільшення фінансування транспортних засобів та нематеріальних активів, основних засобів, пов'язаних із збутом [42].

Це свідчить про те, що підприємство вкладає зусилля та ресурси в розвиток різних аспектів своєї діяльності. Використання власних коштів та бюджетних ресурсів підкреслює стабільність та незалежність підприємства у фінансових

питаннях, що може мати позитивний вплив на його розвиток та конкурентоспроможність.

3.2. Аналіз ефективності використання капітальних інвестицій

Інвестиції в сучасному економічному середовищі є ключовим фактором для розвитку підприємств на макро- та мікрорівнях. Важко на широкий інтерес до цієї економічної категорії, визначення інвестицій залишиться предметом обговорення серед науковців. Важливо мати чітке визначення, яке враховує потреби теорії та практики, і таке може бути універсальним для різних суб'єктів.

В контексті інвестицій в дії підприємства, доцільно отримати їхню прибутковість, яка повинна перевищувати безризикову прибутковість державних паперів. Це є важливою умовою для забезпечення вищого рівня доходу та мінімізації ризику інвестицій.

При аналізі капітальних інвестицій враховуються різноманітні показники, такі як середньорічна вартість активів, вартість необоротних активів, а також коефіцієнти експорту та реальної вартості майна. Ці показники допомагають здійснювати об'єктивний аналіз і визначати ефективність інвестиційних рішень.

У системі управління реальними інвестиціями важливою стає оцінка ефективності інвестиційних проектів. Об'єктивність цієї оцінки визначає терміни повернення вкладеного капіталу та потік прибутку в подальшому. Сучасні методи оцінки грають ключову роль у забезпеченні адекватного управління інвестиційним портфелем та досягнення стратегічних цілей підприємства.

Таким чином, інвестиції в сучасне економічне середовище вимагають комплексного підходу до аналізу та управління, щоб забезпечити стабільний розвиток підприємств та максимізацію їх фінансового результату.

Таблиця 3.3

Запропоновані показники оцінки економічної ефективності інвестицій
різними вченими

Науковці	Показники
З. Задорожний	Чиста теперішня вартість; внутрішня норма доходності; модифікована внутрішня норма доходності; індекс доходності; дисконтований період окупності; індекс рентабельності; ефективності інвестицій..
Н. Грабова	Чиста теперішня вартість; внутрішня норма доходності; індекс рентабельності; період окупності; метод визначення рентабельності на основі простого прибутку; метод визначення дисконтованих витрат; метод розрахунку коефіцієнта ефективності інвестицій.
О. Казак	Чистий дисконтований дохід; внутрішня норма доходності; період окупності; фінансова реалізуємість проекту та ефективність акціонерного капіталу.
В. Лень	Чистий приведений дохід; внутрішня норма доходності; індекс орендності.
К. Капітал	Чистий приведений дохід; внутрішня норма доходності; відношення вигод та затрат; період окупності.
В. Нашкерська	Чистий дисконтований дохід; внутрішня норма доходності; індекс рентабельності; період окупності.
О. Петрик	Дисконтні: чистий приведений дохід; внутрішня норма доходності; дисконтований термін окупності; індекс доходності. Бухгалтерські: термін окупності; віддача капітальних вкладень; питомі капітальні витрати.

Ця таблиця містить вказівку на науковців та їхні пропозиції щодо показників для оцінки економічної ефективності інвестицій.

Дисконтування є фундаментальною процедурою в фінансових операціях та є ключовим елементом доходності фінансових ринків. Цей метод порівнює вартість різних об'єктів у різний час. Дисконтування перетворює теперішню вартість на майбутню і навпаки. Існують різні методи дисконтування [37].

При використанні методів дисконтування зазвичай розраховуються такі показники:

- Чиста поточна вартість проекту;

- Індекс рентабельності інвестицій;
- Внутрішня норма прибутковості;
- Модифікована внутрішня норма прибутковості;
- Дисконтований строк окупності інвестицій.

Індекс рентабельності інвестицій є ключовим показником, який дозволяє визначити, наскільки зростає цінність фірми в розрахунку на одиницю інвестованого капіталу. Згідно з алгоритмом розрахунку, цей індекс визначається як відношення прибутку до витрат [33]

Майновий стан, який оцінює склад, розміщення, структуру та динаміку активів і пасивів підприємства, є важливою характеристикою фінансового стану. Бухгалтерський баланс, який є головним джерелом даних для аналізу, відображає ресурси та вимоги на ці ресурси та відіграє ключову роль у визначенні фінансового стану підприємства [54].

Для аналізу капітальних інвестицій використовуються різні показники, такі як середньорічна вартість активів, середньорічна вартість необоротних активів, середньорічна вартість основних засобів, частка основних засобів в активах, частка основних засобів в необоротних активах, коефіцієнт зносу основних засобів, коефіцієнт мобільності активів, коефіцієнт реальної вартості майна, індекс постійного активу та коефіцієнт придатності основних засобів [20].

Підприємства, що займаються інноваційною діяльністю, повинні діяти в рамках інноваційних програм, які представляють собою комплекс взаємопов'язаних інноваційних проектів та заходів підтримки інновацій. Ці програми можуть бути розроблені та реалізовані як на рівні держави, так і на рівні великих корпорацій чи інвестиційних фондів [22].

Важливою умовою успішної реалізації інновацій є забезпечення їх фінансування з вигідних джерел, включаючи бюджетне фінансування. В здоровій економічній системі підприємства і суб'єкти вільного ринку мають можливість фінансувати себе незалежно від державного бюджету. Завдання забезпечення капіталом підприємства може бути ефективно вирішено самими

керівниками підприємств. Держава в цьому контексті виконує роль, яка полягає в податковому стимулюванні та наданні гарантій інвесторам.

В особливо пріоритетних напрямках та у випадках великої потреби держави в необхідних послугах обґрунтоване і пряме фінансування інноваційних проектів з бюджету. Держава, як інституціональний інвестор, оцінює інвестиційну привабливість проектів з метою забезпечення найбільш раціонального та ефективного використання бюджетних коштів, уникнення розпилення коштів між проектами, і враховує як комерційну, так і бюджетну ефективність [23].

Таблиця 3.4

Оцінка ефективності здійснення капітальних інвестицій
у ТОВ «Карпати Онлайн» за 2020-2022 рр.

№	Показники	Роки			Відхилення, +/-	
		2020	2021	2022	2021/ 2020	2022/ 2021
1	Прибуток, тис. грн.	911,8	1199,6	1251,4	0,7	0,9
2	Сума капітальних інвестицій, тис. грн.	5569,2	3573,8	4737,6	1,5	0,7
3	Рентабельність капітальних інвестицій, %	16,3	33,5	26,4	0,48	1,2

Аналізуючи дані таблиці про оцінку ефективності, можна зробити висновок, що з кожним роком прибуток підприємства постійно зростає. У 2021 році сума капітальних інвестиційних фондів – 5569,2 тис. грн., прибуток становив 911,8 тис. грн., а рентабельність була –16,3%. У 2022 році прибуток вже досяг 1199,6 тис. грн., сума капітальних інвестицій склала – 3573,8 тис. грн., і рентабельність значно зросла, складаючи 33,5%.

Однак у 2022 році, хоча прибуток підприємства виріс до 1251,4 тис. грн., сума капітальних інвестицій також збільшилася, до – 4737,6 тис. грн.,

рентабельність знизилася до $-26,4\%$. Порівнюючи з попереднім роком, можна зауважити зменшення прокатності на 7% . Однак у порівнянні з роком 2021 року відбулося значне зростання.

Аналізуючи відхилення за роками, помічаємо, що відхилення між роками 2021 та 2022 років становило $0,7$ тис. грн. щодо прибутку, $-1,5$ тис. грн. щодо суми капітальних інвестицій та $0,48\%$ щодо рентабельності. Відхилення між роками 2022 та 2021 років становить $0,9$ тис. грн. прибутку, $-0,7$ тис. грн. суми капітальних інвестицій та $1,2\%$ рентабельності.

Таким чином, можна застосувати, що за рахунок зменшення рентабельності в порівнянні з попереднім роком, загальна тенденція підприємства «Карпати Онлайн» збільшується про зростання прибутку та капітальних інвестицій в майбутньому періоді. Важливо досягти того, що інші фактори, такі як економічні умови та конкурентне середовище, також можуть впливати на результати діяльності підприємства.

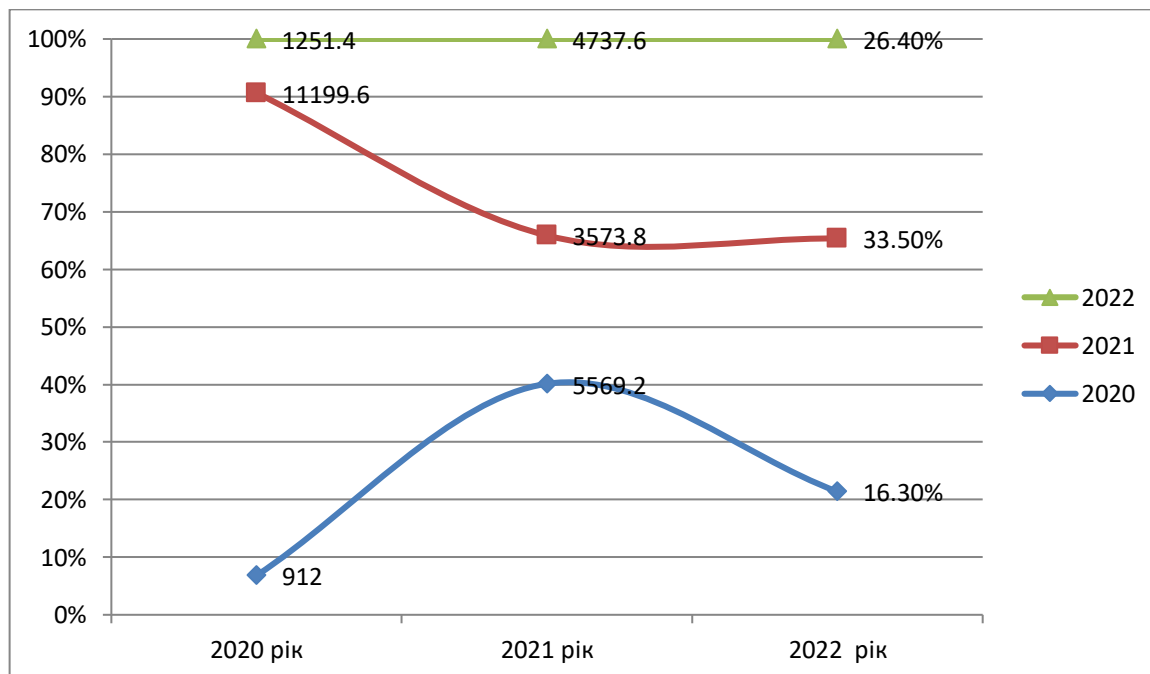

Рис. 3.3. Оцінка рентабельності капітальних інвестицій у ТОВ «Карпати Онлайн» за 2020-2022 рр

Для забезпечення ефективного обліку інвестицій важлива роль ефективна класифікація інвестицій, яку можна проводити, з використанням різних

критеріїв, таких як об'єкт інвестування, суб'єкт інвестування, характер участі інвестування, форма інвестування власності, термін інвестування, рівень ризику, регіональна ознака та ін. . Фінансування капітальних вкладень може здійснюватися за рахунок власних, позиційних та залучених коштів (див. рис. 3.4).

Структура джерел фінансування капітальних вкладень підприємства зростає додатковими факторами, такими як доходи підприємства, темпи зростання реалізації товарної продукції, стабільність цих темпів, структура активів підприємства, стан ринку капіталу, відсоткова політика комерційних банків та стратегічні цільові фінансові рішення підприємства [37].

За призначення найбільш ефективного вибору джерел фінансування капітальних вкладень необхідний комплексний підхід та детальний аналіз. Аналіз включає в себе розгляд можливих обсягів внутрішніх цих джерел фінансування капітальних інвестицій, а також обсягів можливого залучення додаткових коштів, пов'язаних із зростанням капітальних витрат [54].

Важливо підкреслити, що найкращий результат досягається за рахунок збалансованого підходу до вибору джерел фінансування капітальних вкладень. Такий підхід базується на остаточному аналізі внутрішніх можливостей фінансування та обґрунтуванні можливостей залучення додаткових коштів, враховуючи вартість капітальних витрат [54].

Власні джерела фінансування включають частину чистого прибутку, яка спрямовується на виробничий розвиток, а також амортизаційні відрахування. Амортизаційні відрахування є значущим джерелом фінансування, яке утворює амортизаційний фонд як складовий фонд відшкодування. Формування амортизаційного фонду значно залежить від стабільності рівня ціни [37]

Джерела формування інвестиційних ресурсів підприємств	Власні	1. Частина чистого прибутку, що спрямовується на виробничий розвиток
		2. Амортизаційні відрахування
		3. Страхова сума відшкодування збитків, спричинених втратою майна
		4. Раніше здійснені довготермінові фінансові вкладення, термін яких минає в поточному періоді
		5. Реінвестовані шляхом продажу частина основних засобів
		6. Імобілізована в інвестиції частина надлишкових оборотних активів
	Позикові	1. Довготермінові кредити банків та інших кредитних інститутів (включно з фортфейтингом та іноземними кредитами)
		2. Емісія облігацій підприємств
		3. Цільовий державний кредит, спрямований на конкретний вид інвестування
		4. Податковий інвестиційний кредит
		5. Інвестиційний лізинг
		6. Інвестиційний селенг
		7. Кошти фізичних осіб
	Залучені	1. Емісія привілейованих та простих акцій підприємств
		2. Емісія інвестиційних сертифікатів інвестиційних фондів і компаній
		3. Безоплатно надані державними органами та комерційними структурами кошти на цільове інвестування
		4. Внески сторонніх вітчизняних та зарубіжних інвесторів до статутного фонду підприємств неакціонерної організаційно-правової форми

Рис. 3.4. Джерела формування інвестиційних ресурсів

Пришвидшена амортизація, використовуючи її як економічний стимул для вкладення, може бути реалізована ефективними методами. Перший спосіб відбувається в штучному зниженні нормативних термінів експлуатації техніки та устаткування, що призводить до підвищення норми амортизації. Другий спосіб передбачає застосування амортизаційних відрахувань у підвищених обсягах протягом кількох років без скорочення встановлених державою нормативних термінів застосування основного капіталу, або зі зниженням їх у наступні роки.

[64]

Однак слід зауважити, що важливе значення для формування приватних інвестиційних ресурсів мають інші джерела коштів підприємства. До них відносяться:

Страхова сума компенсації збитків : це вартість, яку підприємство може отримати внаслідок страхового відшкодування, спричиненого втратою майна.

Термінові фінансові вкладення : це вкладення, рядок погашення яких завершується в поточному періоді.

Реінвестована частина основних засобів через продаж : це інвестування отриманих коштів внаслідок продажу частини основних засобів.

Друга група імовірних інвестиційних ресурсів підприємства включає позиційні джерела , які часто використовуються для фінансування інвестиційних проектів з низьким ризиком та чітко визначеними напрямками успішної реалізації проекту.

Ці позикові джерела можуть включати:

Довготермінові кредити банків і кредитних інститутів : це інвестиційні кредити, які надаються підприємствам для освоєння нових виробничих потужностей. Вигода виникає в тому, що можливість трансформації довготермінових кредитів банків в інвестиційні ресурси підприємства стає можливою за їх низької реальної відсоткової ставки та із відстроченням виплат до завершення освоєння виробничих потужностей. [65]

Нещодавно, поруч із традиційними банківськими механізмами, зокрема кредитами, виникла інноваційна форма фінансування - форфейтинг. Цей підхід широко використовується для фінансування спільних інвестиційних проектів і фактично перетворює торговельний кредит.

Суть процесу відбувається в тому, що покупець (інвестор), який на момент укладення контракту не має необхідної суми для оплати придбаного об'єкта, виписує продавцеві комплект векселів. Загальна вартість цих векселів дорівнює ціні об'єкта, який реалізується, плюс відсотки за відстрочення платежу. Таким чином, торговельний кредит надається через виписку векселів.

Терміни платежів за векселями рівномірно розподіляються, традиційно на півріччя. Покупець передає комплект векселів банку без права повернення, отримуючи гроші за товар. Таким чином, ризик несе сам банк, а не продавець.

Форфейтинг стає вигідним, якщо підприємству потрібна значна сума для інвестицій у нове обладнання тощо зі строком відстрочення платежу. Ця операція також вигідна експортерам, після чого форейтор купує боргові зобов'язання з відсотками на весь термін. Крім того, іноземні кредити можуть бути використані для фінансування інвестицій підприємства, надані фондами допомоги, які підтримуються іноземними урядами та надають кредити під заставу ліквідних активів.

Проведення емісійних облігацій є інструментом для залучення фінансових ресурсів підприємства. Зобов'язання, яке є цінним папером, фіксує внесення власником конкретної суми грошових коштів та зобов'язання емітента відшкодувати номінальну вартість течією визначеного терміну, додаючи фіксовані відсотки.

Цільовий державний кредит є конкретним видом інвестицій, спрямованим на підтримку конкретних проектів.

Податковий інвестиційний кредит дозволяє суб'єкту підприємницької діяльності відкласти плату податку на прибуток для збільшення фінансових ресурсів, значною мірою для інноваційно-інвестиційних програм. Компенсація відбувається через підвищення податкових надходжень у майбутньому.

Інвестиційний лізинг є ефективним способом залучення позикових ресурсів, при якому підприємство довготерміново отримує майно в оренду на платній основі, включаючи обладнання та транспортні засоби.

Інвестиційний селен представляє собою новий метод залучення інвестиційних ресурсів, де власник передає право користування та розпорядження своїм майном за визначенням плати. Це може включати будівництво, сировину, ціни паперу, продукти інтелектуальної власності та вартість фізичних осіб.

За вищеописаними джерелами можна додатково виділити короткострокові джерела позик, такі як короткострокові кредити та позики від банків і небанківських фінансових інститутів, а також товарні (комерційні) кредити від постачальників сировини та матеріалів.

Розглянемо різноманітні джерела залучення фінансових ресурсів:

Емісія акцій підприємства: Випуск акцій є способом залучення капіталу. Акція, яка не має обмеженого терміну обігу, бореться за участь у статутному фонді акціонерного товариства, що надає право на участь в управлінні та отримання дивідендів прибутку.

Емісія інвестиційних сертифікатів: Інвестиційні сертифікати є цінними паперами, які випускаються інвестиційними фондами та компаніями, що надають право на отримання дивідендів. Розміщення коштів в інвестиційних фондах має перевагу у розподілі ризику в умовах банкрутства підприємств, що є акціонерами фонду.

Безплатно надані державними органами та комерційними структурами кошти на цільове інвестування (спонсорські кошти): Цей вид фінансування використовується на Заході, але в Україні через обмежені бюджетні ресурси підприємці майже не можуть розраховуватися на такі інвестиції.

Внески сторонніх вітчизняних та зарубіжних інвесторів до статутного фонду: Цей метод має великий потенціал в Україні, хоча зазначається, що процес перереєстрації при вступі нових учасників може бути трудомістким. Великий рівень ефективності виробничих інвестицій пояснюється прогресивністю елементно-технологічної структури та відтворювальністю.

Загалом, ретельне економічне обґрунтування капітальних вкладень у виробничо-технологічне устаткування є необхідним для кожного проекту, щоб максимізувати віддачу капіталовкладень.

Оптимізація відтворюваної структури капітальних вкладень вимагає активних та цілеспрямованих заходів, спрямованих на вирішення двох ключових завдань:

Збільшення відносного обсягу інвестицій: Один з основних аспектів полягає в тому, щоб збільшити частку інвестицій, призначених для компенсації вартості машин і устаткування, від загальної суми накопиченого амортизаційного фонду. Це сприяє ефективному управлінню активами та підвищенню їхньої продуктивності.

Встановлення раціональних пропорцій чистих капітальних вкладень: Другий аспект полягає в установленні оптимальних відносин між чистими капітальними вкладеннями в різні форми розширеного відтворення основних фондів. Це передбачає формування необхідних виробничих потужностей підприємства з урахуванням стратегічних цілей та розвитку.

На сьогоднішній день існує значний вибір допустимих джерел фінансування для інвестиційних ресурсів підприємства. Проте, деякі з них можуть мати свої недоліки. Важливо, щоб підприємство вибирало оптимальні шляхи залучення додаткових інвестицій, враховуючи не лише переваги у порівнянні з іншими джерелами, але й враховуючи їхню найбільшу доцільність для конкретного підприємства. Це має враховувати фінансовий стан підприємства на поточний момент та прогнозований рівень розвитку у майбутньому [103].

Висновок до розділу 3

У ході дослідження було встановлено, що ТОВ “Карпати Онлайн” активно використовує капітальні інвестиції для розвитку своєї діяльності. Аналіз динаміки і структури капітальних інвестицій показав, що підприємство зосереджує свої інвестиції на ключових напрямках своєї діяльності.

Ефективність використання капітальних інвестицій була оцінена як висока, що свідчить про компетентність управління підприємством і правильність стратегії розвитку. Однак, необхідно постійно моніторити зміни на ринку та коригувати стратегію інвестування відповідно до цих змін.

Загалом, результати аналізу свідчать про те, що ТОВ “Карпати Онлайн” ефективно використовує капітальні інвестиції для підтримки своєї діяльності та

подальшого розвитку. Однак, для забезпечення сталого росту та конкурентоспроможності, підприємству слід продовжувати активну інвестиційну діяльність, зосереджуючись на інноваційних проектах та нових ринках.

ВИСНОВКИ

Відзначено, що розвинені країни свідчать про зруйнування в галузевій структурі, виражене у випереджальному зростанні інвестицій у нематеріальні активи залежні від речовинних у різних галузях економіки.

Детально проаналізовано сутність інвестицій як довгострокових вкладень у підприємство, відзначено їх відмінність від поточних витрат і підкреслено той факт, що вони настають часом часу, протягом якого ваш економічний ефект.

У рамках роботи має місце важливий аспект, а саме взаємозв'язок функціонування підприємства з нормативно-правовою базою. Визначено, що організація обліку капітальних інвестицій підприємства напряму залежить від способу виконання робіт – підрядним або господарським.

Зазначено, що регулювання умов інвестиційної діяльності здійснюється комплексно за допомогою системи податків, кредитної та амортизаційної політики, фінансової допомоги, державних норм і стандартів, антимонопольних заходів та інших інструментів.

Загальна увага до цих аспектів забезпечує ефективне функціонування підприємства та ускладнення стійкого розвитку економіки в цілому. Дана робота може служити джерелом інформації для фахівців, які використовуються управлінням інвестиціями, а також для визначення стратегії та політики в цьому ключовому секторі господарювання.

Аудит капітальних інвестицій, як описано в завданнях, являє собою комплексний процес, спрямований на перевірку відповідності виконання плану створення та впровадження нової техніки встановленим нормативно-правовим актам та ефективності управління фінансуванням і преміюванням працівників.

Джерелами інформації для аудиту є аналітичний облік, реєстри та первинні документи, які включають дані рахунків 15 «Капітальні інвестиції» та 48 «Цільове фінансування і цільові надходження». Аудитор також використовує нормативну документацію, яка регулює операції, пов'язані зі створенням та впровадженням нової техніки.

У ході аудиту особлива увага приділяється перевірці наявності плану створення та впровадження нової техніки, а також його обґрунтування техніко-економічними розрахунками. Завершальним етапом є контроль операцій, пов'язаних зі створенням і впровадженням нової техніки, зокрема, перевірка кошторису відповідно до затвердженої номенклатури витрат, їх відображення в бухгалтерському обліку та звітності.

Капітальні інвестиції, які є основою відновлення та збільшення виробничих ресурсів, мають стратегічне значення для економічного зростання. Аудит виявляється необхідним інструментом для забезпечення ефективного управління цими інвестиціями, зокрема, в контексті виконання нормативно-правових актів та оптимального використання фінансових ресурсів.

У магістерській роботі виникають основні проблеми, які виробляються у сфері обліку капітальних інвестицій. Визначення недосконалості, нерегульованість критеріїв визнання та порядку оцінки, а також недосконалість методики синтетичного та аналітичного обліку створюють значні труднощі для ефективного ведення обліку капітальних інвестицій.

Дослідження вказує на те, що розвиток теорії капітальних інвестицій призвів до формування трьох основних напрямів визначення їх сутності, але в нормативних документах і літературі існує плутанина між характеристиками інвестицій як витрат, вкладень або самостійного виду інвестицій.

Однією з найактуальніших проблем є системна класифікація капітальних інвестицій, яка ускладнює їх ефективний вигляд. Потреба в єдиній системі класифікації видається необхідною для забезпечення єдності та стандартизації електронного процесу.

Також проблематичною є яскравість чітких критеріїв виявлення капітальних інвестицій, що виникають з різних тлумачень їх суті. Це доповнює встановлені чіткі облікові процедури та може привести до різних підходів у практиці обліку.

У подальших дослідженнях проводиться розробка єдиної системи класифікації капітальних інвестицій та визначення чітких критеріїв їх визнання для полегшення процесу та підвищення його ефективності.

У магістерській роботі висвітлено проблематику оцінки капітальних інвестицій та обліку відповідних витрат. Яке, визначено, що законодавчо не врегульований порядок оцінки капітальних інвестицій, що може привести до різниці в оцінці залежно від їх видів та форм відтворення. Також висвітлено проблему невизначеності використання справедливої вартості об'єктів для оцінки різних об'єктів капітальних інвестицій.

Однією з ключових проблем є необхідність підвищення інформативності первинних документів та реєстрів з обліку капітальних інвестицій. Акцентовано увагу на застарілості типових форм та їхньому обмеженні у представленні повної характеристики капітальних інвестицій та адекватній оцінці їхньої вартості.

Також виявлено несумісність методик синтетичного та аналітичного обліку капітальних інвестицій з інформаційними потребами управління. Зазначено, що чинний План рахунків не забезпечує достатньої системності та прозорості, особливо у відображенні витрат у розрізі об'єктів необоротних активів. Запропоновано удосконалення структури рахунку 15 «Капітальні інвестиції» та кореспонденції для кращого відображення обліку капітальних інвестицій.

Наслідком є також необхідність організації аналітичного обліку капітальних інвестицій, враховуючи особливості діяльності кожного підприємства.

Ця аналітична робота служить джерелом для подальших досліджень та вдосконалення системи обліку капітальних інвестицій на підприємствах.

Висвітлено проблематику обліку капітальних інвестицій у покращенні необоротних активів. Зазначено, що чітко чіткого визначення поняття «поліпшення», неузгоджена класифікація видів покращення та випуску спеціально призначених рахунків призводять до суб'єктивізму та професійного судження бухгалтера при відображенні витрат у складі капітальних інвестицій.

Виділено проблему неузгодженості вимог фінансового та податкового обліку капітальних інвестицій, зокрема визначення понять «основні засоби» та «капітальні інвестиції», встановлення вартісної ознаки для основних засобів та класифікації їх термінів використання та способів удосконалення.

Виявлено неузгодженість фінансової та статистичної звітності щодо розкриття інформації про капітальні інвестиції через вихід єдиного підходу до групування капітальних інвестицій, що впливає на розбіжності у фінансовій і статистичній звітності.

Додатково відзначено поверхневість дослідження впливу галузевих особливостей на організацію обліку капітальних інвестицій, вказавши на необхідність детального вивчення та врахування цих особливостей при побудові обліку.

Зроблено висновок про вдосконалення нормативно-правового забезпечення обліку капітальних інвестицій, враховуючи важливість визнання їх як окремого об'єкта бухгалтерського обліку. Підкреслено, що це вимагає розробки методичних рекомендацій для належного обліку капітальних інв

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Адирова Т. І. Проблеми управління витратами на матеріальне забезпечення та шляхи їх подолання на виробничому підприємстві/ Т. І. Адирова // Економіка та держава. – 2012. – №12. – С. 71-73.
2. Адонін С.В., Калашнікова Ю.М. Оцінка фінансової стійкості підприємства та шляхи її підвищення. «Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка», 2020. Випуск 4. С. 155-160.
3. Башнянин Г.І., Лінтур І.В., Фінансова стійкість суб'єктів господарювання та шляхи її покращення. Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії. Випуск 2 (02). 2018. С. 99.
4. Білик Т.О. Теоретичні аспекти прибутку / Т.О. Білик // Формування ринкових відносин в Україні. – 2015. – № 8. – С. 8–13.
5. Білуха М. Т. Аудит у бізнесі. (Посібник для бізнесменів). – Дніпропетровськ: Преском, 1994. – 394 с.
6. Білуха М. Т. Курс аудиту: Підруч. — К.: Вища школа, 1999. — 574 с.
7. Бухгалтерський облік за національними стандартами. — Т.: Економічна думка, 2000. — 236 с.
8. Введення в проектний аналіз: Практикум / Чернівецький національний університет ім. Юрія Федьковича / С. В. Ксьондз. — Чернівці: Рута, 2001. — 100 с.
9. Величко О. Г., Голов С. Ф. Бухгалтерський облік і фінансова звітність в Україні. — Д.: ТОВ «Баланс-Клуб», 2000. — 768 с.
10. Вороніна О.О. Управління фінансовим результатом промислового підприємства : автореф. дис. ... канд. екон. наук : спец. 08.00.04 “Економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності)” / О.О. Вороніна – Харків, 2009. – 23 с.
11. Голов С., Пархоменко В. Новий План рахунків: побудова і застосування // Бухоблік і аудит. — №1. — 2000. – С. 21-22.
12. Грабова Н. М. Теорія бухгалтерського обліку: 2001 : Навч. посіб. / М.В. Кушельний (ред.). — 6.вид. — К. : А.С.К., 2001. — 266 с.

13. Грабова Н. М., Кривоносов Ю. Г. Облік основних господарських операцій в бухгалтерських проводках: Навч. посіб. — К. : А.С.К., 2001. — 416 с.
14. Грачова. Р. “Інвестиції та капітал”. Нова бухгалтерія. Бібліотека “Дебету-Кредиту”, 2001. — 130с.
15. Дерій В. А., Кізима А. Я. Аудит: Курс лекцій / Тернопільська академія народного господарства. — Т.: ТАНГ, 2001. — 76 с.
16. Дорош Н. І. Аудит: методологія і організація. — К.: Товариство «Знання» КОО, 2001. — 402 с.
17. Жук В. М. Концепція розвитку бухгалтерського обліку в аграрному секторі економіки [монографія] / В. М. Жук. — К. : ННЦ “ІАЕ”, 2009. — 648 с.
18. Закон України “Про власність”, затверджений Постановою ВРУ №885-12 від 26.03.91 р. (із змінами №75/95-ВР від 28.02.95 р.) // ВВР. — 1995. — №13. — Ст. 85.
19. Закон України “Про господарські товариства”, затверджений Постановою ВРУ №1577-12 від 19.09.91 р. (із змінами №2409-III від 17.05.2001 р.) // ВВР. — 2001. — №31. — Ст. 146.
20. Закон України “Про підприємництво”, затверджений Постановою ВРУ №785-12 від 26.06.90 р. (із змінами №2788-III від 15.11.2001 р.).
21. Закон України “Про податок на додану вартість”, затверджений Постановою ВРУ №168/97 від 03.04.97 р. (із змінами №2831-III від 29.11.2001 р.).
22. Закон України Про внесення змін до Закону України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” (щодо удосконалення деяких положень) від 05.10.2017 р. №2164—УІІІ // [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua>
23. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов’язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджене Наказом МФУ №291 від 30.11.99 р.

24. Канцедал Н.А. Документування в системі бухгалтерського обліку: юридичний аспект / Н.А. Канцедал // Економічні науки. “Облік і фінанси”. – 2012.– Вип. 9(33). – Ч. 2.
25. Конституція України, затверджена Постановою Верховної Ради України від 28.06.96 р.
26. Концептуальна основа подання фінансової звітності (2010) затверджена Радою з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку від 01.09.2010 / [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/929_009
27. Крупка Я. Д., Задорожний З. В., Микитюк Н. Я. та ін. Фінансовий облік [Текст]: підручник / Я. Д. Крупка, З. В. Задорожний, Н. Я. Микитюк [та ін.] – 2-ге вид., доп. і перероб. – К.: Кондор-Видавництво, 2013. – 551 с. Ловінська Л.Г. Бухгалтерський облік : навч.-метод. посібник / Л.Г. Ловінська, Л.В. Жилкіна, О.М. Голенко та ін. – К. : КНЕУ, 2012. – 370 с.
28. Мазур В.П. Методичні аспекти аудиту фінансових результатів діяльності аграрних підприємств / В. П. Мазур // Облік та фінанси АПК. – 2010. – № 3. – С.110-113. Рецензент – д.е.н., професор Плаксієнко В.Я.
29. Максименко Н. Г. Проблеми розвитку аудиторської діяльності в Україні / Н. Г. Максименко // Аграрний вісник Причорномор'я, Економічні науки, випуск. – 2009. – № 49. – С. 112-116.
30. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку біологічних активів, затверджені Наказом Міністерства фінансів України від 29.12.2006 № 1315 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.rada.gov.ua.
31. Наказ державного комітету статистики України «Про затвердження Методики розрахунку індексу капітальних інвестицій» 25.12.2009 № 494 / [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
32. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 “Загальні вимоги до фінансової звітності” затверджене наказом МФУ України від 07.02.2013 № 73 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.rada.gov.ua.

33. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 “Загальні вимоги до фінансової звітності”, затверджене Міністерством фінансів України від 07.02.2013 №73 [За редакцією 18.03.2014] / [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>
34. Одинцова Т.М. СVP-аналіз як інструмент управління фінансовими результатами підприємства / Т.М. Одинцова, О.В. Невмержицька, І.В. Чаус // Фінансовий простір. – 2013. – № 1(9). – С. 90–95.
35. Озеран А.В. Теорія та методологія формування фінансової звітності підприємств : монографія / А.В. Озеран. – К.: КНЕУ, 2015. – 471 с.
36. Павелко О. В. Методика проведення внутрішньогосподарського контролю доходів та фінансових результатів / О. В. Павелко // Бухгалтерський облік і аудит. – 2010. – № 3. – С. 52-60.
37. Пігуль Н.Г. Управління прибутком підприємства / Н.Г. Пігуль // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України. – 2010. – № 28. – С. 125–132.
38. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI / [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
39. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/>.
40. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати», затверджене Міністерством фінансів України від 31.12.1999 р. № 318 [За редакцією 09.08.2013/ [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00>
41. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати», затверджений наказом Міністерства фінансів України №87 від 29.11.99р.// Бухгалтерський облік і аудит — 1999. — №12. — С.35-36.
42. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 17 «Податок на прибуток», затверджений наказом Міністерства фінансів України №353 від 28.12.2000р.// Бухгалтерський облік і аудит — 2001. — №2. -С.7-12.

43. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 3 «Звіт про фінансові результати», затверджений наказом Міністерства фінансів України №87 від 31.03.99р.// Бухгалтерський облік і аудит — 1999. — №6. — С.21-26.
44. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 30 «Біологічні активи», затв. наказом Міністерства фінансів України від 18.11.2005 р. № 790 [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
45. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 30 «Біологічні активи», затверджене Наказом Міністерства фінансів України від 18.11.2005 № 790 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.rada.gov.ua.
46. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби», затверджений наказом Міністерства фінансів України №353 від 28.12.2000р.// Бухгалтерський облік і аудит — 2001. — №2. -С.29-30.
47. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 8 «Нематеріальні активи», затверджений наказом Міністерства фінансів України №353 від 28.12.2000р.// Бухгалтерський облік і аудит — 2001. — №2. -С.31-33.
48. Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку № 88 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0168-95>.
49. Порядок подання фінансової звітності № 419 (із змінами від 16.01.2013) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/419-2000-%D0%BF>.
50. Порядок складання декларації про прибуток підприємства, затверджена наказом ДПА України 21.01.98р. №94/2534// Бухгалтерський облік і аудит — 1998. — №3. — С.20-62.
51. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Національного стандарту № 3 «Оцінка цілісних майнових комплексів» від 29 листопада 2006 р. № 1655 / [Електронний ресурс]. — Режим доступу:<http://www.rada.gov.ua>.

52. Прикарпатський торговий дім: найбільша дистрибуційна компанія на Прикарпатті. Офіційний веб-сайт. URL: <http://www.ptd.com.ua/> (дата звернення: 12.05.2023).
53. Про аудиторську діяльність: Закон України, прийнятий Верховною Радою України 22 квітня 1993р. №23//Відомості Верховної Ради України. – 1993, №23.-С.12-15.
54. Про бухгалтерський облік і фінансову звітність : Закон України від 16.07.1999 996-XIV [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/996-14>
55. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV [Електрон. ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=966-14>.
56. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність: Закон України, затверджений Постановою Верховної Ради України від 16.07.99р. №996-XIV //Бухгалтерський облік і аудит. – 1999, №6. – С.9-14.
57. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність: Закон України, затверджений Постановою Верховної Ради України від 16.07.99р. №996-XIV //Бухгалтерський облік і аудит. – 1999, №6. – С.9-14.
58. Про документальне забезпечення записів в бухгалтерському обліку: Положення, затверджене Наказом Міністерства фінансів України від 24.03.95р. №88// Галицькі контракти — 1996. — №19.-С.17-20.
59. Про затвердження Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджене Наказом МФУ №291 від 30.11.99 р.
60. Про оподаткування прибутку підприємств: Закон України про внесення змін до Закону України, затверджений постановою Верховної Ради України від 22.05.97р. №283/97-ВР//Бухгалтерський облік і аудит — 1997. — №6. — С.16.

61. Про підприємництво: Закон України, затверджений постановою Верховної Ради України” №698-12 від 7.02.91р. // Галицькі контракти — 1996. — №42. — С.28-32.
62. Садовська І.Б. Документування як основна складова інформаційних ресурсів в управлінському обліку / І.Б. Садовська. — 2011. — № 2 [Електронний ресурс]. — Режим доступу : www.nbu.gov.ua/Portal/soc_gum/ekfor/2011_2/68.pdf.
63. Терен Г. М. Система показників аналізу ліквідності підприємства. Інвестиції: практика та досвід. 2016. № 8. С. 36-41.
64. Ткаченко Н. М. Бухгалтерський фінансовий облік на підприємствах України: Підручник. — К.: А.С.К., 2000. — 784 с.
65. Токарев О.М., Гук О.В. Фінансова стійкість підприємств як передумова його інноваційного розвитку. Сучасні підходи до управління підприємством : збірник наукових праць. Київ, 2018. С. 284–291
66. Фадєєва І.Г. Аналіз взаємозв'язків окремих елементів витрат підприємств і вибір раціонального критерію оптимальності процесу їх формування // Вісник 176 Хмельницького національного університету. Економічні науки. — 2008. —№3,Т.3. — С. 149–157.
67. Хом'як Р. Л. Національні стандарти бухгалтерського обліку в Україні: Навчальний посібник. — Л.: Інтеллект-Захід, 2000. — 442 с.
68. Чебанова Н.В., Єфіменко Т.І. Фінансовий облік: Підручник. — К.: ВЦ“Академія”, 2007. — 704 с.
69. Чубко О. Селянське (фермерське) господарство: правові аспекти діяльності // Бухгалтерський облік і аудит. — 2002. — №11. — С.54-59
70. Чухліб О. А. Управлінське рішення щодо витрат у собівартості продукції// Фінанси України. — 2006. — №2. — С.129-137
71. Шкроміда В.В, Шкроміда Н.Я., Гнатюк Т.М. (2023). Модифікація документування у контексті цифровізації бухгалтерського обліку. Актуальні проблеми розвитку економіки регіону, 2(19), С. 69-78.

72. Шнуренко Н. О., Циклаурі Н. К. Оцінка платоспроможності та фінансової стійкості підприємств. Цифрове суспільство: фінанси, економіка, управління: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. Дніпро : Університет митної справи та фінансів. 2020. 315 с. С.47-48
73. Юрчишин В. В. Аграрні перетворення в Україні К.: КНЕУ, 2000. – 345 с.
74. Ярема Я.Р. Потенціал ресурсозбереження: теоретичні аспекти та практичне застосування / Я.Р. Ярема, Ю.О. Свинороев // Культура народів Причорномор'я. Науч. журнал. – Симферополь: ТНУ ім. В. І. Вернадського. – 2011. – № 214. – С. 85-88. 169.
75. Ярмоленко В.П. До теорії формування собівартості і прибутку // Облік і фінанси АПК. – 2007. – № 1-2. – С. 87-93.
76. Яцишин С. Аналіз релевантної інформації в управлінні витратами виробництва // Наукові записки. – 2003. – №1, вип.12. – С. 130–132
77. Яцух О. О., Захарова Н. Ю. Фінансовий стан підприємства та методика його оцінки. Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія : Економіка і управління. 2018. № 3. С. 173-180.